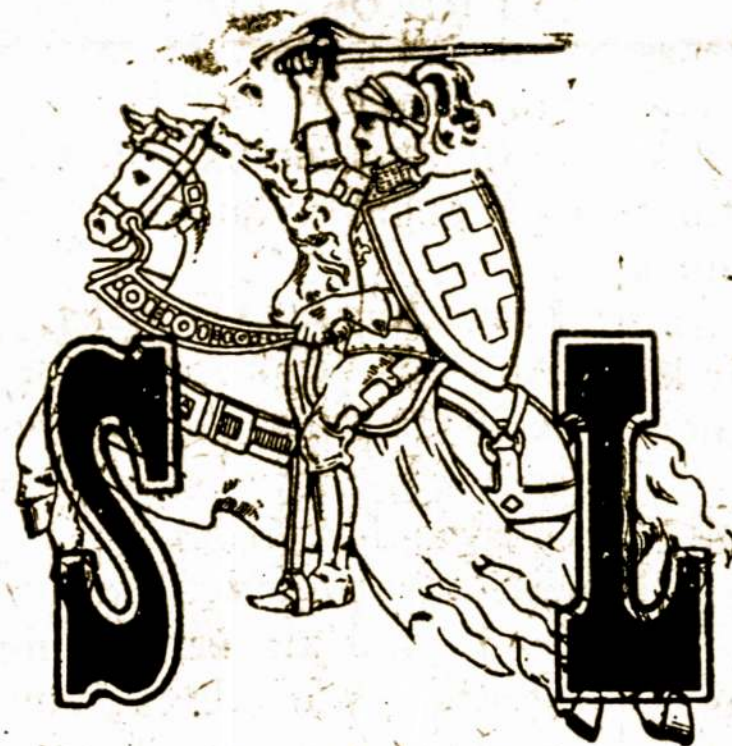

AMERIKOS LIETUVIS

THE LITHUANIAN AMERICAN

No. 29

PHONE PARK 6407.

WORCESTER, MASS. 19 d. Liepos (July), 1923 m.

KAINA 5 CENTAL

Vol. IX.

KANADA SUĖMĖ SUVIENYTŲ VALSTIJŲ LAIVĄ. SUĖMĖ 200 LAIVŲ, GABENUSIŲ DEGTINĘ. REIKALAUJA HINIJĄ IŠMOKĖT \$50,000.

Balkanuose gruzda karės žarijos. Francuzija užima daugiau Vokietijos miestų. Kunigai reikalauja alaus. Anglija daro išmetinėjimus Francuzijai. Laitvas "Leviathan" parveš daug europiečių. Anglija žada atsiųst Suv. Valstijoms pasižiūrēt kokias išlūgas ji stato Vokietijai.

LIETUVOS APSVIETOS MINISTERIS.

Kaunas. Sudarant Lietuvos ministerių gabinetą truko tinkamos ypotos apšvietos ministerio vieton, tad dabar jis paskirtas. Apšvietos ministeriu paskirtas dr. Bistras, kuris buvo pirmame seime seimo pirmininku.

SULAIKĖ SUVIENYTŲ VALSTIJŲ LAIVĄ.

Montreal, Kanadoj. Kanados muitininkai sulaike SUVienytų Valstijų pervazos laivą "St. Antonio". Priežastis sulaikymo buvo tame, kad darant kratą atrasta virėjo ir vyriausio jurininko krepšiuose už \$35 įvairių vaistų ir biskis degtinės. Laivas paleista į jures užstaciūs \$400.

FRANCUZAI UŽIMA DAUGIAU MISETŲ.

Berlin, Vokietijoj. Francuzų kariūmenė, apsiginklavus įsiveržė į fabrikais turtingus miestus, Limburg, kuriuos turėjo užėmus SUVienytų valstijų kariūmenė. Įsiveržus areštavo vokiečius valdininkus ir patys užėmė įstaigas.

PATIKO DVI NELAIMĖS ORLAIVININKA.

Bethany, Conn. Orlaivininką Focker patiko čia dvi nelaimės, nes nupuoles sugadino savo orlaivį užgaidamas akmeninę tvorą, o antra, policijos tapo areštuotas užtai, kad laksto neturėdamas leidimo. Jam leidimas buvo likviduotas Birželio mėnesy dėl neatstaus lakstymo, tad jis saivališka lakstė be leidimo.

PABĖGO DRASŲ IR SMARKŲS KALINIAI.

Philadelphia, Pa. Eastern State kalėjime kaliniai kieme pakėle trukšmą, o kada sargai subėgo juos gaudyti, penki iš tolo stovėję šoko prie sienos stovėjusių kopėčių ir tomis išlipė per tvorą, apmušė sargą, susilaikė atbėgantį automobilį ir nuvažiavo šiaurės linkon. Automobilias savininkas nenorėjo juos vežt, bet jie revolveriu privertė tylēt ir važiūt.

LENKIJA LAUKIA NAMINĖS KARĖS.

Varšava, Lenkijoj. Pastaromis dienomis eina bruzdėjimas, kad nuvertus šiadieninę valdžią, ir spėjama, kad kils mažesni ar didesni sumišimai, kadangi Pilsudskiui išsėdeus, jo šalininkai

rengiasi sugriaut viską kas nėra Pilsudskio.

Tai jau matosi ženklai, kad Lenkijai parsieis nukentēt viską tą, ką kenčia kiti, o paskui galbut su Paryžiaus gaidukais bile kaip.

GIEDOJO, KADA KITI DEJAVO.

Memphis, Tenn. Greitasis trukis bėgantis New Yorko linkon, ties Larkinsville nupuolė nuo pylimo. Keturi pulmano vagonai susidaužė, sužeidžiant dvyliką ypatų ir vieną užmušant. Kada vagonai buvo atverčiami, kad žmonės iš jų išėmus, iš vieno vagono pasigirdo negro stiprus tenoro, seno negro balsas: "Niekas nežino ką aš mačiau". Išėmus jį ir paklausus ko jie gieda kada kiti dejuoja sužeisti, jis atsakė, kad džiaugiasi jis sveikas ir gyvas likęs.

PAAUKAVO ŽVAKĘ SAVO SVORIO.

New York, N. Y. Devynias dešimtis keturių metų amžiaus italas Kaproro peitą žiemą sunkiai sirges pasveiko ir už sveikatos sugrįžimą jis paaukavo švento škaplieriaus bažnyčiai vaškinių žvakę, sveriančią tiek pat kiek jis pats sveria — 150 svarų. Žvakę nešė į bažnyčią jis pats, lydymas itališkos kapelijos.

UŽ PABRANGINIMĄ ALAUS.

Munich, Vokietijoj. Karčiarninkai pabrangino alų ir stalus lošimui kaziroomis. Užtai supykę to viso mėgėjų, mieste sugriovė 7-nias karčiarnas ir dvi alaus dirbyklas. Ir dar kasžinką butų padarę, bet karčiarninkai prižadėjo pakeltas kainas numažint vėl iki tiek, kaip buvo pirmiau.

SULAIKĖ DAUGYBĘ ANGLŲ.

New York, N. Y. Nuo kaip seniai gyvuoja naujos imigracijos tiesos, pirmu kartu atplaukė pirmoje dienose Liepos tiek anglų, arių, skotų ir kitų šalių, priškaitomų prie Anglijos, kad tukstantis jų turėjo but sulaikytais iki Rugsjūčio kvotos. Daugelis jų dabar silsisi Ellis saloje ir laukia Rugsjūčio mėnesio, o kiti keliauja atgal per Atlantiką.

BALKANUOSE GRUZDA KARĖS ŽARIJOS.

Tarpe Balkanų valstybių gruzda kairškos žarijos, ir visos jos rengiasi prie didelio gaisro. Viena su kita

niaujsi, viena kitai ultimatumus siuntinėja, ir rengiasi kaip kuri gali prie karės. Pastaruoju laiku Jugoslavijos karės ministeris Skupčina pasiuntė ultimatumą Bulgarijai, kuriai grumoja už didinimą kariūmenės. Kroatijos federalistai atsisakė savo vietos parlamente, kol bus paleista kariūmenė.

KUNIGAI REIKALAUJA ALAUS.

Detroit, Mich. Episkopų, liuteronų ir katalikų kunigai pasiuntė raštą senatoriui Couzens, paliepiant, kad jis kongrese ir senate pareikalautų išleidimo įstatymo, leidžiančio dirbt ir pardavinēt alų su penktu nušimčiu alkoholio. Kunigai aiškina, savo rašte, kad jie nepritaria girtavimui, bet negali perkest nelegališko girtavimo, ir todėl geidžia padaryt jį legališku.

SUĖMĖ DU ŠIMTU MOTORINIŲ VALČIŲ.

Detroit, Mich. Prohibicijos "didvyriai" su pagelba detektivų, tarp Ecorse, Wyandotte ir Trenton, upėje sugavo du šimtu motorinių valčių, gabenančių degtinę. "Didvyriai" turėjo karštą kovą kol kontrabandnikus suėmė. Tie gindamiesi buvo metę dinamitą, kad sugriaut tiltelį, ant kurio stovėjo detektivai, atvykę pagelbon.

JAU DARBAI MAŽĖJA FABRIKUOSE.

Boston, Mass. Besidžiaugiant, kad darbai labai gerai eina ir kad algos didelės mokama, darbai fabrikuose jau mažėja, ir žiemai prisartinus gali but nemazai darbų, kurios gali pasitę porą metų. Kaip skelbia fabrikų biulitenai, visuose fabrikuose darbo yra 7% mažiau negu buvo prieš tris mėnesius.

NUSKENDO DU LAIVAI.

London, Anglijoj. Šiaurės jūreše susimusė tris laivai, iš kurių du nuėjo į jurių dugną. Laike tirštų miglų plaukė švediškas laivas "Eldorado". Ant jo užėjė ispaniškas laivas "Begona", durė pirmajam į šoną taip smarkiai, kad tas į pusę valandos nuskeno. Kada Begona stovėjo žiurint kaip Alderado skęsta, tuom kartau užėjė angliškas laivas "Sheriden", durė į Begoną, ir šis tuojaus paskendo. Iguolus vieno ir kito, išsigėbė jo.

REIKALAUJA UŽMOKĖT UŽ KALINIUS.

Washington, D. C. Čia parėjo žinios iš Pekino, kad ten susirinkę užrubežiniai konsuliai sutarė pareikalaut iš Hinijos valdžios atlyginimo užtai, kad Hinijos pavaldiniai 6 dienų Gegužio buvo suėmę ir tulą laiką pralaidė savo nelaisvėje kelis svetimtaučius. Bus reikalauja išmokēt po \$50 už pirmą dieną ir po \$100 už visas kitas.

ANGLIJA SAVO ATSAKYMU PATREMIJA FRANCUZIJĄ.

London, Anglijoje. Anglijos priemeris Baldwin atsakydamas Francuzijai dėl Vokietijos skolų išmokėjimo, kad Anglija stovi greta Francuzijos ir Belgijos dēlei skolų išmokėjimo, bet pasmerkia Francuzijos militarizmą ir nepritaria jos išsiveržimui su kariūmenė į Vokietiją. Francuzija gavus šį atsakymą vėl išsišiepė prieš Angliją.

LAKSTYS ORLAIVIŲ Į DARBĄ.

Uniontown, Pa. Edmund Heriques (rodosi ispanas), dirbantis kokų išdirbystėje nusipirko orlaivį, kad galėtų juomi lakstyt į darbą, namo, ir kur tik norės. Subatų vakarais jis lėks į Chicagą ir kitur, pasižiūrēt "balgėmių" ir kitų žaislų, o lėkdamas namo išsimiegos. Tai pirmas darbininkas, panaudojantis orlaivį.

RAŠĖ LAIŠKĄ IR NIEKO NEGAVO.

Dayton, Ohio. Sumta čia iš Kalifornijos atkeliavę Rožė Putman ir Don Osborn, pasivadinusiu kaipo vyras su pačia. Jiedu areštuota todėl, kad anonimišku laišku reikalavo šimto tukstančių doliarų iš J. L. Bushel, prezidento First National Bankos, Springfieldo, Ohio. Auubu pilikti po \$15,000 užstato.

BULGARIJA PEIKIA LENKIJĄ.

Praga, Čekijoj. Bulgarija kalbina Čekiją draugiškai susitart prieš Lenkiją, kad šią kaip nors neprileidus prie savų sąjungos, arba, kad ir įsileidus, tai sutartinai jos dabotis kaipo neratios, kadangi jis susipykus yra su visais savo kaimynais, ir savo laikui yra palios vieno ir kito, išsigėbė jo su savo žvalgais.

DAUG ATKELIAUJA AMERIKON.

New York, N. Y. Imigracijos viršininkas skelbia, kad nuo dvidešimts penkių metų niekad tiek imigrantų ne keliaudavo Amerikon, kiek jų atkeliauja šiais metais. Daugiausia atkeliauja iš Anglijos, paskui iš Danijos, Francuzijos, Holandijos, Norvegijos, Svedijos ir Šveicarijos.

PARGABENS DAUG EUROPIEČIŲ.

London, Anglijoj. Birželio antrą dieną išplaukęs laivas "Leviathan", žada parvežt daug Europos emigrantų. Dabar iš Europos keliauja daug žmonių, daugiausia iš rytinės Europos. Kas tik gaunā leidimą, tas keliauja, nežiurint, ar bus įleistas į SUVienytas Valstijas, ar ne.

ŽUVIŠ PRIGIRDĖ ŽMOGŲ.

Detroit, Mich. Laurynas Wimberly, 37 metų amžiaus, nuėjo į St. Clair upę žvejot. Nuplaukęs luotelį ir upės, vidurį, imetė meškerę į vandeni ir meškerės šniurą užsirišęs ant rankos, atsigulė ir užmigo. Ant meškerės užsikabinusi žuvis emė šniurą sąsyt, apvertė luotelį ir nelaimingas žuvininkas išpuolė iš luotelio, prigirė.

IŠ EKSKURSIJOS Į KALĖJIMĄ.

New York, N. Y. Parplaukiant laivui "Grand Republic" iš Bear Mountain su apie trimis šimtais ekskursijos žmonių, ant laivo kilo riaušės. Publikai šokant, dū girti pusbernai pradėjo trukšmą ir nutraukė dviem moterim sijonus. Iš to kilo sumišimas, ir tik kapitoni su laivo igula pasisėkė pusbernus suimt ir parvežus atiduo policijai.

VAISINA BOMBOMIS ŽINOMA YPATA.

Chelsea, Mass. Jau trečiu kartu S. Lewis gavo pačtu atsiųstą bombą, ir ikišiol nesuprantama kas tas dovana. Šiuomkart vienok ne jau bet jos pusesere buvo atsiųsta. Prie atidarymo eksplozija sugadino namą.

GANO GYVULIUS SU KULKASVAIDŽIAIS.

Jackson, Miss. Ąmite pavietij federališki agentai gano valdžios auginamus gyvulius, ir kad gano tai nieko tokio nepaprasto, tik

tiek, kad gano su kulkasvaidžiais, kad neprileidus gyvulių vagis. Taip ganant jau tapo nušautas H. Precki, kuris stengėsi dinamitu sugriaut tvartus.

ATDAROS DURYS Į TOLIMUS RYTUS.

Lausanna, Šveicarijoje. Konferencija rytinių valstijų baigiasi su laimėjimu SUVienytoms Valstijoms tuomi, kad paliekama atdaras duris SUVienytų Valstijų laivams Azijos ir Europos vandenais. SUVienytas Valstijas atstovavo konferencijoj J. Grew, ministeris Šveicarijai ir jis dabar vadinas dideliu diplomatu.

NAUJAS BUDAS IMIGRANTŲ APSAUGOJIMUI.

New York, N. Y. Tulas Carrant įteikė imigracijos viršininkui Husband patarimą, kaip apsaugot ateivius, kad dėl kvotos perpildymo neturėtų but gražinami. Sulyg patarimo, laivai, pasirenę plaukt iš Europos turėtų telegrafuot į Washingtoną pasiaiškinant kiek ir kokios tautos emigrantų turi, o Washingtonas turėtų telegrafu atsakyt, kiek galima atvežt. Ar paklausys valdžia šio patarimo, abejotina.

PRIEKATALIKIŠKOS DEMONSTRACIJOS.

Florence, Italijoj. Susidarius minia iš vietinių gyventojų emė skambint bažnyčių varpus, kad sušaukt daugiau žmonių, o tų prisirinkus, šie šukavo: "Lai gyvuojā Mussolini, lai gyvuojā facizmas, šalin su katalikais, šalin su parlamentu". Paskui prasidėjo deginimas katalikiškų knygu ir laikraščių. Ant galo policija demonstrancijas išvaikė, keliatą areštavus. Kardinas Mistrangelo bijojo nakvot namie, tad nakvojo pas miesto burgomistrą.

"DETEKTIVAI" NEMOKĖJO PASIPELNYT.

New York, N. Y. Šeši pseudo detektivai sulaike sunkųj automobilį, vežantį už \$50,000 doliarų šilko, kuris buvo gabenamasis į Holyoke, Mass. Pradėję įsiekot degtinės ir tos neradę, pareikalavo surašo nuo vežamo šilko, o to neturint, areštavo vežėją ir gabeno policijon, o pasitikę policistą, tam liepė vest, o patys žadėjo atiteit už pusės valandos. Bet policistas patėmijo, kad

IVARIO ZINIOS.

¶ Su pirmąja puse kvotos ateivių atgabenta daugiausia grekų, kurių du trečdaliai tapo sulaikytais Ellis saloje deportavimui.

¶ Rusijos bolševikų valdžia uždarė visus esperantų klubus ir užgynė susirinkimus.

¶ Rygoj 2000 žydų, daugiausia iš Turkijos ir Lenkijos laukia leidimo keliaut į SUVienytasias Valstijas, bet negauna Rusijos vizų. Žydais yra daug ir baltgudžių, keliaujančių iš Lenkijos.

¶ Pittsfilde numirdama tula Ona Shaw, visus savo turtus, sumoje pusės milijono doliarų, užrašė Harvardo universitetui.

¶ Cambridge teismas pasmerkė dviem metams kalėjimą advokatą Levenson, buvusį Botono prokurorą, už kriminalistų paliuosavimą kreivais liudijimais. Jis apeliavo ir iki teismui paleistas po užstatu \$5000.

¶ Kalifornijoj, aplinkėse St. Bernadino, drebėjo žemė. Drebėjimas tęsėsi per tris minutes, bet nuostolių nepadarė.

¶ Massachusetts valstijoj viena diena likviduota laidai 99 automobilistams, 845 per mėnesį ir 3902 nuo naujų metų.

¶ Jugoslavijos priemerui Pačićit išeinant iš parlamento nežinia kas šovė šešis kartus, ir nē kartą nepataikė; turėjo but prastas šovikas.

¶ Santa Barbara per penkioliką metų surinko 50 milijonų doliarų už parduvinėjimus kalėdų ženklukus! Surenkami pinigai už ženklukus eina palaikymui džiovininkams prieglaudų.

"detektivai" neramiai užsilaiko, tad mėgino areštuot, bet pasisėkė sugriebt tik vieną, o kiti pabėgo.

NEŠAUKS WILSONĄ LIUDYT.

Washington, D. C. Čia eina teismas prieš C. Morse už valdžios apgavimą laike karės. Teisme turėjo stot kaipo liudininkas, buvęs prezidentu Wudrow Wilson, bet kad jis serga, tad teisman nebus šauktas. Vietnatinu liudininku bus jo žentas, McAdoo.

Žinios iš Lietuvos

Kunigas skirstė vaikus.
Kruonis, Trakų apsk. Čia buvo katalikų vaikai leidžiami prie pirmosios komunijos. Kunigas Vaitiekunas dalinant komunija, turtingesniųjų kaimiečių vaikus susileido už grotelių, davė jiems pamokinius ir paskui komuniją, o neturtingųjų vaikus paliko kitą pusę grotelių ir be pamokinių padalino skubiai komunija. Žmonės tuomi labai piktnasina.

Neduođa pasų.
Kaunas. Labai daug yra norinčių važiuoti užrubežius, ir tam tikslui reikalauja pasų. Jei tokius emigrantus išleis, jie išgabtų labai daug litų į užrubežius. Kad iki to ne atėjus, vidaus reikalų ministerija nusprendė išduoti pasus keliavimui užrubežį tik tiems kurie keliauja gydytis.

Sūdegė visa šeimyna.
Ramučiai, Akmenės apsk. Parvažiavęs iš Amerikos Petrošius nusipirkė žemės sklypą ir dar žadėjo pirkti. Vieną naktį pasirodė gaisras Petrošiaus triobose, ir kol žmonės subėgo, triobos jau buvo sudegę, o su triobomis pats Petrošius, Jo žmona ir duktė. Žmonos galva buvo pramušta koku geležgalium, tad iš to sprendžiama, kad žmogžudžiai sužinoję turint pinigų, nužudė juos ir namus padegė, kad paslėpus piktadarystą.

Laiškai į Redakciją

Augštai Gerbtamas Tamiša, Redaktorium! Tarp Amerikos lietuvių įvairūs žmonės skleidžia neteisingas žinias, kad Lietuvos valdžia draudžia parvažiavusiems iš Amerikos lietuviams pirkti sau žemės Lietuvoje, kad netobulų žemės įstatymai Lietuvoje ir t. t. Lietuvoje žemės ūkis sudaro ekonomiską pamatą visam kraštui ir todėl Lietuvos valdžia, kreipdama didžiausią dėmesį į žemės ūkį, nori ir daro visas pastangas, kad žemė būtų lietuvių rankose.

Žinoma, darbininkas, pragyvenęs kelis metus Amerikoje, parvažiavęs Lietuvon, visai nesiorintuoja Lietuvos gyvenimo sąlygose, nežino įstatymų ir dažnai papuola įtakon ne sąžiningų žmonių, kurie įvairiais būdais stengiasi išvilioti parvežtus iš Amerikos doliarus. Pralaidęs doliarus, darbininkas grįžta atgal Amerikon ir visiems pasakoja apie blogą gyvenimą Lietuvoje.

Keliatas parvažiavusių iš Amerikos lietuvių prašė manęs, kaip žinovo žemės ūkio sąlygų ir žemės įstatymų Lietuvoje, informuoti taisyklomis Amerikos lietuviams. Neturėdamas laiko taisyklomis klausimais ilgus straipsnius rašyti, prašau Tamištos patalpinti savo laikraštyje pridėdamą prieš šio mano atsišaukimą.

Kiekvienas Amerikos lietuvis, parašęs sulyg nurodyto atsišaukime adresą laiš-

ką, dykai gaus visas reikalingas jam tikras žinias apie žemės ūkio sąlygas Lietuvoje.

Su tikra pagarba,
A. Kondrotas.

Amerikos lietuviui!

Lietuvoje vykdoma žemės reforma. Lietuvos valdžia duoda dvarponiams leidimus parduoti savo dvarus lietuviams. Kiekvienas Amerikos lietuvis turi tiesią pirtk sau žemės Lietuvoje. Nepraleiskit laiko, pasinaudokit progą įsigyti sau žemės sklypą Lietuvoje. Žemė geriausias turtas. Lietuvos žemė turi but lietuvių rankose.

Tikras žinias apie žemės tvarkymą, žemės įstatymus ir žemės pirkimą Lietuvoje, visi gali gauti pas inžinierių agronomą Antaną Kundrotą: Kaunas, Laisvės Alėja No. 21.

LIETUVOS ATSTOVYBĖS AMERIKOJE PRANEŠIMAS.

Lietuvos valdžia, norėdama suteikt kuogreičiausią patarnavimą saviems piliečiams, gyvenantiems Amerikoje, ir besirūpindama jų interesų apsaugojimu, o lyginai turėdama omenyje ir prekybos santykius tarp Lietuvos ir Amerikos išvystymą, yra nufarusi steigti Amerikoje du savo konsulatų, vieną New Yorke, kitą Chicagoje.

Skaitau sau malonia ir garbinga pareiga pranešt Amerikos lietuvių visuomenėi, kad šių metų Liepos mėnesio 16 dieną New Yorke yra atidaroma pirmoji istorijoje Lietuvos Konsuliariška įstaiga Amerikoje.

Julius J. Bielskis yra užrubežinių reikalų ministerijos paskirtas ir State Departmento pripažintas, kaip Lietuvos konsuliariškas agentas New Yorke. Todėl visi užinteresuotieji, malonekite kreiptis konsuliariškais reikalais nuo š. m. Liepos mėn. 16 d. šiuo adresu:

Lithuanian Consulate,
38 Park Row,
New York, N. Y.

Kadangi ikišiol visus konsuliariškus darbus atlikdavo Atstovybė Washingtonė, kas jau labai galšindavo jos tiesioginio diplomatiško darbo atlikimą, kurio esama nemažiau kaip konsuliariško, todėl skaitau reikalingu pažymėti skyrum tuos reikalus, kuriais rūpinis naujai įsteigta Lietuvos konsulatias New Yorke ir kurie pasiliks atstovybės žinioje.

New Yorke konsulatui priklausys:

Prekybos reikalai, fakturų, invoice'ų ir kitų panašiu raštų liudymas. Turto pirkimo, pardavimo, pervedimo, dovanojimo, įvairių įgaliojimų ir kitų aktų liudymas.

Lietuvos, Amerikos ir kitų valstybių pasų vizavimas. Gimimo, jungtavių ir mirimo metrikų liudymas. Įvairių pažymymų išdavimas.

Pinigių pašelpų Lietuvos siuntimas, Palikimų išjieškojimas ir ipėdinių tiesų apsaugojimas. Priėmimas turto saugojimui.

Vertimų, nuorašų ir ištraukų iš įvairių dokumentų darymas.

Įvairūs laivininkavimo ir jurinhinkų reikalai:

Atstovybės žinioje bus:

Diplomatiškas Lietuvos atstovavimas prie Suvienytų Valstijų valdžios.

Prietelingų santikių tarp Lietuvos ir Suv. Valstijų išvystymas ir palaikymas.

Oficiališkas santikiavimas tarp Lietuvos ir Suv. Valst. valdžios valstybiniais ir atskirų piliečių privatiškais reikalais.

Lietuvos piliečių ir jų reikalų Amerikoje protėgavimas.

Lietuvos užrubežiu pasų išdavimas.

Informavimas Amerikos valdžios apie lietuvių ir Lietuvą ir Lietuvos valdžios apie Ameriką, srityse: politikos, ekonomijos, kultūros ir įstatymų bei jų pakeitimų, liečiančių abiejų valstybių interesus.

Tarpininkavimas tarp Lietuvos piliečių ir jų įstaiigų Amerikoje ir Lietuvos valdžios.

Gynimas senųjų ir vėdiniams derybų sudarymui naujų tarpvalstybiinių sutarčių.

Socialių santikių palaikymas. Bendra informacija apie Lietuvos valstybės ir visuomenės gyvenimo vystymąsi.

Kol bus vienok naujas planas pilnai įgyvendintas, tai yra įsteigtas konsulat, netik New Yorke, bet ir Chicagoje, atstovybei teks atlikinēt ir dalį konsuliariškų darbų, New Yorke konsulat, dėl mažo jam skirto darbininkų skaičiaus, negalės atlikt.

Kuomet bus abudu konsulatūai įsteigti, padalinus jiems veikimo teritoriją, darbu, tokiu budu įėjus į normališką ir pastovią padėtį, atstovybėje bus sumažintas darbininkų skaičius, paliekant tik minimališkai reikalingą personalą tolimesiam vykdymui augščiau pažymėtų atstovybės uždavinių.

Nuoširdžiai sveikindamas naują Lietuvos konsulatą New Yorke, kartu linkiu jo veikėjams ištvėringo ir vaisingo darbo, turint visuomet prieš akis ne kurios nors partijos, organizacijos ar upatų, bet visos mūsų tautos, visos Lietuvos Tėvynės gerovę.

V. Čarneckis,
Lietuvos Atstovas.

VISUOTINAS LIETUVOS GYVENTOJŲ SURAŠYMAS.

Šiais metais turi įvykt visuotinas Lietuvos gyventojų surašymas. Ministerių gabinetas surašymo dieną skelbia Rugsėjo mėn. 11 dieną. Šią dieną bus surašomi po visą Lietuvą gyventojai ir jų amatai.

Kad visa tat būtų tiksliau surašyta, organizuotas tam reikalui aparatas turi atydžiai pradēt darbą. Tad to aparato tinklo kiekvienas stulėlis turi pasiekt visus Lietuvos kampelius, nepraleisdams visoje valstybėje nė vieno žmogaus, nė vieno

buto, nė vieno namų — viskas turi but smulkiai ir tiksliausiai surašyta.

Pats aparatas yra šioks:

Augščiaus vykdomasis organas, yra vyriausioji visuotino gyventojų surašymo komisija. Jos pirmininkas — prisiek. advokatas Merkyš; nariai: centralinio statistikos biuro direktorius Feterauskas, finansų prekybos ir pramonės ministerijos Bludžius, žemės ūkio ministerijos Kraučunas, ir vidaus reikalų ministerijos Novakas. Be to, komisijoje darbuojasi statistikos žinovai ir mokslo autoritetai. Vyriausioji komisija, prisilaikydama gyventojų surašymo įstatymų ir taisyklių ir nuodugnai savo pösdžiuose apsvartytama, rašo blankas, instrukcijas, paaiškinimus, nurodymus, aplinkraščius ir kitus paruošiamus visam aparatui raštus ir duoda skubius pareidymus. Žemiau eina apygardų gyventojų surašymo komisijos.

Visa Lietuvos teritorija dalinama į 24 apygardas. Apygardomis priimta laikyti 20 apskrinių ir 4 miestai: Kaunas, Šiauliai, Panevėžys.

Šių apygardų viršininkai yra: apskrityse — apskrities viršininkai, o miestuose — burmistrai.

Be to, 5 apygardoms vyriausioji komisija paskyrė po vieną inspektorių, kuris turės po tas apygardas važinėti ir informuoti visus prisidėjusius prie surašymo, instruktuoti ir reikalui esant, tikrinti jų darbą. Apygardos dalinamos į rajonus. Kiekvienas rajonas apiima vieną ar du valsčius, bet vienas valsčius negali but suskaldytas į kelis rajonus. Iš viso turi but iki 200 rajonų.

Rajonų vedėjais bus kviečiami kiek galint augštesnieji valdininkai, jų ministerijoms leidžiant, dvasiškieji, visuomenės ir kiti žymesnieji veikėjai.

Rajonai dalinami į apylinkes. Į kiekvieną apylinkę įeina vidutiniai 750 gyventojų arba 100 ūkių. Apylinkėse skiriami surašinėtojai, kurie turės kaimuose, vienkaimiuose, dvaruose, bažnytkaimiuose, miesteliuose, miestuose ir apskrityse ir apskrityse, visoje gyvenamoje vietoje visa tą, kas buvo augščiau pažymėta, surašyti. Surašinėtojai bus patraukti augštesniųjų klasų moksleiviai, studentai, valstybės tarnai, visuomenės veikėjai ir šiaip išsilavinę žmonės.

Uoliai pasidaravę gyventojų surašyme dalyviai bus pažymėti. Pats gyventojų surašymas pritaikytas rudenio laikui Rugsėjo mėn., kada jėvai nuo laukų jau nuvalyti ir žmonės gali be laiko trukdymo atsitraukti nuo smulkiausio darbo ir duoti surašytojams reikalingas žinias.

Visas darbo atlikimas paruošimo vedamojo aparato sugebėjimo ji atlikt, o taip pat ir nemažiau ir nuo pat gyventojų. Čia reikia primint, jog panašius surašymai daromi visose kultūrisiose valstybėse. Juo labiau kultūriska valstybė,

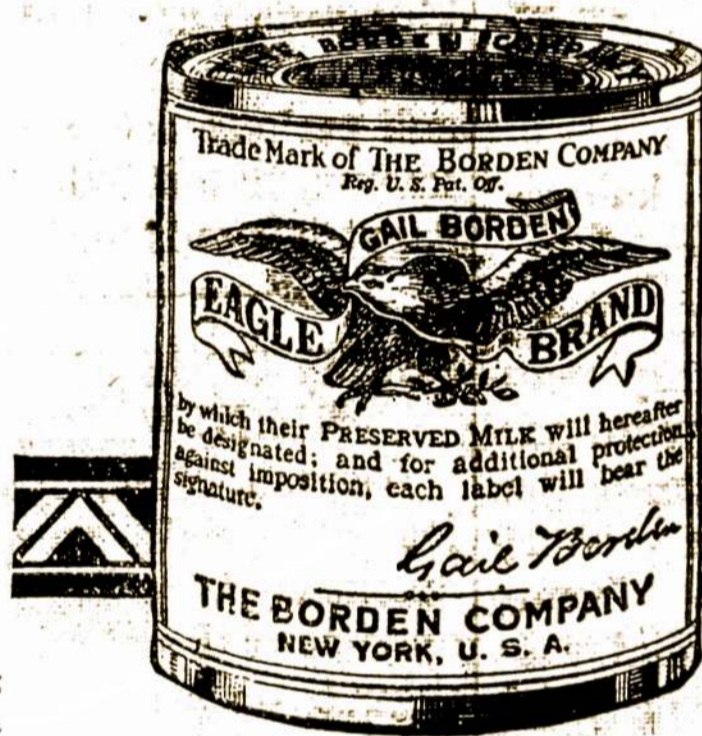

"INDIJONŲ MOTERYS STEBĖJOSI IŠ TOKIO KUDIKIO KAIP MANO"

PRIE Pine Ridge Indian Reservation, South Dakota valstijoje, gyvena vikras ir laimingas mažas baltveidis berniukas vardu Bunns. Jo puiki sveikata aiškiai skiria jį nuo kaimyninių Indijonų kūdikių. Bunns vienatiniai žaisdraugiai yra Indijonukai. Indijonų kūdikiai nėra sveiki delto, kad jie netinkamai maitinami — kūdikių mirimų skaičius pas Indjonus pasibašėtinias.

Bunns'o gyvenimo progą buvo silpna nuo pat gimimo, nės jis gimė per Cezarišką operaciją. Bet jis buvo penetas su Eagle Brand, garsiu kūdikių maistu, ir "ne sirguliavo nei dienos po gimimo." "Kada atsivežiau Bunns'ą iš Ilgonbūčio," pasakoja motina, "Indijonų moterys buvo kasdienės viešnios. Jos stebėjosi iš tokio mano kūdikio. Jos dažinojo visą istoriją. Po to jos dažnai ateidavo pas mane klausyti patarimų, ir aš visados patardavau Eagle Brand ir staciau savo kūdikį kaip jrodymą to pieno maistingumo vertės."

Kaip Mrs. Lincoln, išauginusi juo taip pasekmingai savo sūnelį, mokina Indijonų motinas duoti saviems kūdikiams Eagle Pieną, taip tikstančiai dėkingų motinų rekomenduoja Eagle Pieną savo draugėms. Gydytojai rekomenduoja jį motinoms, kurios negali žindyti savo kūdikių.

Vasaros penėjimui, ypatingai Eagle Pieno penėjimo būdas yra saugybės kelias. Vasariniai negaliavimai kūdikių tarpe veikt visados paenia nuo klaidingo penėjimo. Eagle Pienas yra netik lengvai suvirškomas, bet prie to grynai tyras ir vienodas. Mes atspausdinome jusų kalboje pamokinių kūdikių paruošti Eagle Pieną kūdikiams visų amžių. Jei norėtumėt tų pamokinių, išpildykite kuponą ir pasiūkit mums šandien.

THE BORDEN COMPANY Borden Building, New York

KUPONAS
Pažymėk, kurį Nori
Penėjimo Valgtai del
Instrukcijos Valky
Kūdikių Knyga
Vardas _____
Adresas _____ (Lith.)

juo tikslesnis įvyksta surašymas.

Tad ir mūsų piliečiai turės parodyt, kad jie yra ne kiek ne žemesni kultūros atžvilgiu už kitų valstybių piliečius ir duos surašinėtojamams smulkiausias žinias apie save ir kitus.

Čia kiekvienam reikia turēt mintyti, kad šis surašymas neturi jokio piliečių apsunkinimo mokesčiais, kareiviavimu, revizicijonių ar kuo kitu, bet valstybė tik nori žinoti, ką ji turi ir kuo gali pasirodyt prieš visą pasaulį.

Nuo šio surašymo daugelyje punktu pareis mūsų santikiai su kitomis valstybėmis. Ne mažiau reiksmės šis surašymas turės ir mokslo srityje, kas mums labai svarbu besikurinėtoje ir besivystančioje valstybėje.

Kas prisidės darbu, kas teiks reikalingas žinias, tedaro visi taip, kad visos išlaidos darbas ir trusas nenuėitų per nieką, o duotų tiksliausias ir tvarkingiausias vaitisius.

DAR VIENOS RUSIES ELGETOS.

Dar turime vieną rusies elgėtų, kuriuos reiktų daugiau pažino iš balso.

Turiu čia buvusius valdininkus. Jų likimas apverktinas: tarnaudami valstybės istaigose, jie neteko sveikatos, ir negali daugiau dirbt. Yra tokių, kurie nevaldo rankų, kojų, yra kurčių, neregių. Dauguma iš jų neturi jokios prieglaudos, nėra kas jiems ištiesia ranką, duoda pagelbą.

Aprašysiu vieną atsitikimą, kurio aš pats buvau liudininku. Buvo tai 1920 metais. Aš tarnavau valdininku vienoje ministetrijoje, Kaune. Veną dieną, man besidarbuojant istaigoje, per duris įėjo kaž koks žmogelis ir mano kambarį. Išgirdau jį tariant mano pavardę:

—Ponas Trakinis, p. Trakinis, ar čionai yra p. Trakinis? Man sakė, kad jisai čia darbuojasi...

Aš, išgirdęs savo pavardę, atsiliepiu, kad aš Trakinis. Prisiartinęs prie žmogelio, pažinau savo seną pažįtamą Ž. Jisai atrodė labai blogai: jo drabužiai buvo sudėvėti, net apipybę; pats jisai buvo sumenkęs, nukamputas; matyt buvo, kad daug yra nukentėjęs. Kada aš prie jo prisiartinau ir pradėjau kalbēt, jisai mane žvelgtų pažino iš balso.

Senas pano pažįstamas papasakojo, kad jau apie pusantrų metų jisai neteko akių. Išgulėjęs Vilniaus ligonbutyje visus metus. Gydytojai nusprendė, kad jė akys neišgydomos... Nelaimingas žmogelis!

P.Ž. lietuvis, buvęs rusų valdininkas. Tarnavo ilgą laiką geroje vietoje prie apskrities viršininko, o istarnavęs valdininku 40 metų, buvo užsitarnavęs emeritūrą. Jis buvo geras lietuvis, visada linksmas, mandagus, visų mylimas. Dabar neteko nė akių nė emeritūros...

Dar atsilankė jisai pas mane keliatą kartų Kaune ir pagaliau išvažiavo į N., kur gyvena jo žmona.

Man labai buvo įdomu sužinoti to žmogaus likimas. Prašiau vieno kito, keliuaujančio į N., sužinoti apie nelaimingą Ž., bet nieko nesužinojau. Patyriau tiktai, kad p. Ž. iškeliauvo į Kazlų Rudos apylinkes. Kaip jisai ten gyvena, kuo vertėsi — niekas man apie tai nepaaiškino ir jokių žinių apie tai neturiu. Galimas daiktas, kad jisai elgetauja.

Štai kokių elgėtų esama Lietuvoje. Apie juos niekas nesirūpinā. Trakinis.

AMERIKOS LIETUVIS

The Lithuanian Weekly published every Thursday

by

M. PALTANAVICIA,

15 Millbury Street, Worcester, Mass.

Yearly subscription: In United States \$2.50
In Foreign Countries \$3.00
Single copies 5 cents.

Advertising rates on application.

AMERIKOS LIETUVIS

Savaitinis laikraštis, eina ketvergais, leidžiamas

per

M. PALTANAVICIA,

15 Millbury Street, Worcester, Mass.

Metinė prenumerata: Suv. Valstijose \$2.50
Kitose valstybėse \$3.00
Pavieniai egzemplioriai 5 centai.
Prenumeratos pradžia skaitosi nuo užsirašymo dienos. Prenumerata turi but apmokėta iš augšto.

Entered as Second Class matter September 29 1914 at the Post Office at Worcester, Massachusetts, under the Act of March 3 1879.

AR GALI KADA NORS SUGRĮST VIDUR-AMZINIS ŽMONIŲ TAMSUMAS?

Prof. Jonas Burnet pasikaitoje pajudino klausimą apie sugrįžimą viduramžinio žmonių tamsumo ir tuomi užinteresavo tuos, kurie visuomet stato klausimą, kur žmonių progresas nuėis ir kas bus pas žmones už vieno ar dviejų šimtų metų. Jie dabar ištikrujų galvoja, kad po kelių žmonijos kartų gali išsisemt visas mokslas, ir nieko nelikus, žmonės vėl gali liktis tamsūs taip kaip buvo tamsūs viduriniuose amžiuose.

Sitam klausimui vieni griežtai tiki ir tikrina, kad tai galima, gi kiti ginčija ir netiki, abejodami vienok kad tas galima tik dėl politiškių konvulsijų, kokios davė pasekmes Rusijoje. Šie pastarieji sako, kad per daug žmonėms kainavo mokslas ir todėl nuo žmonių jis nepasitrauks.

Profesorius Burnet sako, kad žmonės jau šiandien eina atgal prie tamsumo, kuomet jie stengiasi, specializuojasi ir nori but mokytojais ir valdytojais visko, tankiai neturėdami užtektinai arba ir visai jokio supratimo apie kitą dalyką, ir tai, vieton žinot ir išmanyti apie viską po biski, jie mato tik vieną dalyką, ir nežino kaip jį sujungti su kitu. Ir šiandien rasime labai daug net augštą mokslą pabaigusiu žmonių, kurie žino tik vieną mokslo šaką, o nieko apie kitas. Ir jeigu ir toliau mokslas bus žmonėms taip dalinamas, tai be jokios abejonės netolimo ateityje, vieton mokslininkų, turėsime vien ignorantus. Profesorius dar primena, kad ir be to tarpe šiandieninių specialistų vis kaskart tinginių ir šiaip netikėlių skaitlius vis didinasi. Tam pavyzdį jis ima iš neseniai atsibuvusio archeologų susirinkimo, kur skaitant apie akmens gadyne, visi susirinkusieji atydziai klausė, bet kuomet pradėta skaityti apie bronzos gadyne, nebuvo galima girdėt skaitymo per trunkamą durimis, važinėjimasi kedėmis, garsų kampuose kalbėjimasi ir panašiai, kaip kad darosi tulų lietuviškų draugijėlių susirinkimuose. Priveda ir daugiau pavyzdžių, kaip žmonės pirmiau tose pačiose vietose gyveno ir manė apie šį ir tą, o šiandien palyginimo rast negalima. Reikia, žmonija jau

genda ir tokiu budu laukiamė vieton mokslo, tik ignoracijos.

Ar grįštame prie viduramžių, ar ne, ne visiems svarbu, nes daugelis dar nuo viduramžių nėra pasitraukę, ir jiems kaip kas dedasi ir į kurią pusę kas eina, nesvarbu. Lyginai ir nėra aišku tas grįžimas, kadangi jis apsireiškia tik laipsniškai, o kad žmonės grįžta iš civilizacijos į viduramžius, tas nėra užginčijama.

Grįžimas yra butinas, kadangi žmonėms nelieka kur toliau keliauti. Jie atėjo savo tolimą kelionę ir turi grįšt, ar žut ant vietos. Ejinasi prie civilizacijos, lyginasi kelionei prieš kalną. Kada žmogus prieina kalno viršunę, turi grįšt atgal, ar verstis žemyn stačia galva kiton pusėn. Niekas vienok nesiverčia, jei bent nelaimėi atsitikus, bet grįžta atgal. Taip ir su progresu. Kas pirmiau atkeliauja galą kelionės, tas pirmiau grįžta ir atgal nuo progresu.

Tik grįžimas nėra žymus, kadangi žmonija negrįžta kartą, bet mažais būreliais. Būreliai yra tautos, ir tautomis grįžta. Senosios tautos jau yra išnykę, bet pirmiau negu jos išnyko, sugrįžo iš savo progresu, nusilpo, sumenko ir žuvo. Senoji hinų tauta daug pirmiau už kitas nukeliavo prie progresu, pirmiau ir sugrįžo. Šiandien ji menkėja ir neilgai laukus žus. Nė kitaip su kita senųjų ir išmintingųjų tautų tai greku. Ir tie kasdien tolinasi nuo progresu, ir nyksta.

Grįžimas yra nelygus. Vienos tautos nukeliuoja ir sugrįžta laimingai, kitos kelionėje žuva. Lygiai taip ir su pavieniais žmonėmis. Vieni auga, šviečiasi, progresuoja ir pasiekę augščiau laipsni savo gabumo, pamažėli paskui tingsta, sensta ir grįžta prie savo gyvenimo galo. Kiti kitaip keliauja. Auga greit, turi gerą gyvenimą, padyksta, išbjūra, su nieku nesiskaito, nieko nepaiso, ir taip arba įpusėjęs gyvenimą žuva, arba įpuoles į nepaprastą aplinkybes greit nusimena, nusilpsta ir be laiko keliauja į senstą. Taip veisiasi žmonių invalidai. Ir tas jau žymiai matomas. Šiandien perėję šimtą namų vargiai ra-

sime penkis, kuriuose butų žmonės kaip reikia išauklėti. Išauklėti jau ne tai, kad su žmogum nėmoka apsieit, kad pasitikęs keliu einant žmogų nežino į kurią pusę prasilenkt, bet jokio darbe-lio prie pačio, ir liepas jiems pastovėt lauke kol jis juos pašauks, įėjo pažtan, ir iš ten per kitas duris išėjęs daugiau nepasirodė.

Tad visomis pusėmis pažvelgus, pasirodo, kad viduramžių tamsumas šiandieninė žmonija gali apvaldyt labai lengvai, nes šiandieninė žmonija nužengusi prie progresu viršunės, grįžta atgal. Ir grįžta kaip didi, taip ir maži. Mat žmonijos gyvenimas tai kaip pasėtas žolynas. Auga, užauga, bergšta ir noksta. Žmonės irgi gema, auga ir nyksta, tik nevisi vienodai, vieni garbingai, kiti pragaištingai. Abeloni gi žmonija eina atgal, niekyn, ir pražūs, paliekant vietą kam nors kitam, kuris vėl augs, lavinsis, žingsniuos pirmyn, prie progresu, ir užbaigęs savo kelionę, grįš atgal.

Slavomanija.

Laikraštis "No. Fr. Press" skelbia, kad Francuzija sumaniusi Paryžiun sukviest slavų konferenciją ir toje suorganizuoti naują lygą, vadinamą "Pasaulinė slavų lyga", kurios sėdybai tuomet randama parankiausia Belgradą (Serbijoj) arba Pragą (Čekijoj). Lygos užduotis busianti suvienodint visų slavų valstybių politiškuosius reikalus taip, kad tarpe jų nesikurtų vaidai, vedanti net iki kare, kaip kad ikišiol budavo.

Matyt, kad francuzai Lenkiją bepusedami tikrai užsikrėtė slavomanija. Tik nežinia, kaip bus galima patiems francuzams išpinti tą slavų lygą, patiems slavams nėsant, ir kaip bus apsilenkta slaviskosios Rusijos, į kurią kaip lenkai taip ir francuzai žiuri katino akimis.

Studento gudrybė.

Vengrijoj eina didelė spekuliacija pinigų mainyme. Valdžia matydama tokios spekuliacijos bėdingumą, uždraudė ją didžiausiomis baudomis, vienok spekuliacija vedama slapta. Tuomi sumanė pasinaudot vienas studentas Budapešte, tulas E. Koepernick, kuris jau nuo seniai tarnavo policijai kaip žvalgas, suteikdamas jai įvairias žinias.

Nuėj jis kartą pas policijos viršininką ir jam papasakojo, kad į Budapeštą atvažiuo iš Čekijos spekuliantai su penkiaais šimtais tukstančių čekiškių kronų, kurias nori išmainyt į šimtą penkis dešimtis milijonų vengriškų kronų, ir nupasakojo, kad butų lengva juos suimti, jeigu butų galima parodyt reikalaujamą sumą

vingriškų pinigų, kuriems jis jau tiek prižadėjęs. Viršininkas pagalvojęs išėmė iš policijos izdo reikalingą sumą ir įdavęs jam, pasiuntė su juom keturis detektivus. Studentas nusivedė detektivus prie pačio, ir liepas jiems pastovėt lauke kol jis juos pašauks, įėjo pažtan, ir iš ten per kitas duris išėjęs daugiau nepasirodė.

Patriotizmas.

Patriotizmas yra skaitomas kaip ir dora, bet yra tokie žmonės, kurie tikrina, kad patriotizmas yra tai išmislas tam tyčia išgalvotas žmonių išnaudojimui.

Kad patriotizmas yra instinktyviškas didesnėje dalyje, tai yra aišku. Visi jaučiamėsi mažiau ar daugiau lyg prišti prie tos vietos, kurioje gimėme ir gyvenome tulą laiką. Ir nors kartais darome šokių ar tokių išmetinėjimus tai vietai žodžiais, tai instinktyviškai ją visgi giname ir rustaujame ant to, kas tą vietą darto.

Patriotizmas yra dar ir už instinktus galingesnis. Aiškiai tas matosi jau vien iš to, kad žmogus yra prisirišęs prie savo šeimynos labiau, negu prie mylimiausių svetimųjų. Taip pat augščiau stato miestą ir kaimą tą kuriame gyvena, negu tą, kuriame tik svečiuojasi. Tas pats ir su šalia, kurioje žmogus gema ir auga.

Patriotizmas gali but tuščias, vienam ar kitam manant, kad ši šalis ar valstybė yra geriausia negu bent kuri kita. Bet patriotizmas instinktyviškas yra tai prigimtas pasiryžimas ir prisirišimas prie savo tėvynės.

Baimės didelės akys.

Kaip lenkai Danzigui negrumotų, tas jų vistiek nenusigasta ir savo keterą prieš lenkus stato. Lenkija siulė jam visokius protestus, gaudino apeliavimu į tautų lygą, grumojo blokada, žadėjo neparuoti jam maisto produktų, o Danzigas kaip vijo laukan lenkus taip ir veja. Praėjusioj savaitė išvijo vieną našle, buvusią ištekęsija už vokiečio Wagner, kuri gatvėse elgėtavo. Paaškinant, kad Danzigas nereikalauja tokių žmonių, kurie butų visūmenės sunkianybe.

Lenkai dabar išsimislijo, kad Wagnerienė nebuvo elgėta, bet pramoninkė, nes turėjusi krautuvę. Mat lenkams norėtusi priverstinai savo pavaldiniais apgyvendint Danzigą, nors ir jie patys Danzigą pripažista nuo nieko nepriklausančiu miestu.

Ukininkų partija.

Senoji ir daugeliui pažįstama, taip vadinama Ukių Darbininkų partija atgijo ir vėl sau kvėpuoja. Matyt jos vadai nesirupina tuomi, kad 1920 metuose šita partija gavo 265,000 balsų iš 26,759,742, ir pasiskubino Ohicago nulaikyt suvažiavimą metais pirmiau negu kitos partijos turės savo suvažiavimus. Šitos partijos vy-

riausia užduočia yra tai, kad visi ukininkai ir darbininkai paduotų sau rankas, kad sustiprinus savo finansų stovį. Jeigu partija turik savo programė naudingo, tai gal laiko slapybėje, nes tas ką skelbia, jokių pasekmių neduos.

Suvenytų Valstijų viceadmirolas Plunket paaškino valdžiai, kad laivas "Leviathan", kurį valdžia perdirbo iš vokiško laivo "Vaterland" ir kurio perdirbimas valdžiai kainavo aštuonis milijonus, niekad ir jokios naudos atnešt negali, nes jo užlaikymas ir aptarnavimas kainuoja perbrangiai. Po to, girdėjosi, kad "Leviathan" yra parduotas privatiškai kompanijai.

Lenkiški laikraščiai nepasiganėdina lenkais atstovais Lietuvos seime, todėl, kad tie lenkai prisiekę stovėt už viską tą, kas butų Lietuvos naudai, ir Lietuvoje gyvenančių lenkų likimą atstovai palieka seimo programo valiai. Girdi, tie atstovai prisidėjo ir prie prezidento rinkimo. Gaila, mat, kad Lietuvos lenkai pernai pamokinti, šiuosmet yra protingesni.

Francuzijoj pradėjo smarkiai vėžiui sirgt šunias ir katės. Doktoras Bazin tyrinėdamas sergančius gyvunus, patėmijo savo rusies utėles, kurias nunešęs ant sveikų šunų paleido; tuojaus tie susirgo vėžiu ir pastipo. Paskui tas pats doktoras tyrinėjo vėžiui sergančius žmones, ir pas tuos rado tokias utėles. Tad dabar tikinama, kad vėžio ligą platina šunias ir katės.

New Yorko žydų laikraščio "Jewish Tribune" redaktorius Bernstein, paliepė advokatui Unter inėt teisman skundą ant H. Fordo, kuris visuomet smerkia žydus, ir dabar jį patį apšmeižė, perstatant žvalgu kokios tai žydų komisijos. Taip Fordas tvirtinęs savo laikraštyje "Dearbon Independent".

Suvenytos Valstijos rengiasi ateinančioj karė (apie karių nebuvimą jau niekas dabar nekalba) apginkluot kiekvieną kareivį automatišku kulkasvaizdžiu, kurio pavyzdys kariškos valdžios pripažinta atsakančiu. Jis per minutą galės paleist nesuskaitomą daugybę šuvių.

Newarke tula Fallon, vietinė policistė, budama uniformoj, nuėjus į ligonbutį, pakėlė didelį lermą, nepaisėdama, kad ten balsiai kalbė užginta. Užtai ji tapo areštuota vyro policisto, ir paleista iš tarnystos.

Lenkijos pinigų spaustuvej kilus gaisrui, sudėję du šimtai milijonų markių ir 10 vagonų popieros, prirengtos spaudimui pinigų. Tokiu budu Lenkijos pinigų ir vėl truksta, ir valdžininkai liekasi be algų ketvirtam mėnesiui.

Sako, kad Lietuvoj yra labai daug partijų. Vienok Čekija partijomis yra turtingesnė, nes turi jų pen-

Pasiutimo pavojus Lietuvoj.

Šiuosmet laikraščių korrespondencijose tenka nuolat skaityt apie pasiutusių šunų sukandžiojimą žmonių ir gyvulių.

Pasiutimo ligos pavojus vis darosi didesnis ir didesnis, liga laisvai plečiasi, ypač naminių gyvulių tarpe ir galų gale gali ateit laikas, kad nuo mus Europa apsirubežiuos visokiais karantinais, kaip nuo apkrestos baisia epidemija.

Norėdami, labiau supažindint visuomenę su pavojumi, pasakysime čia keletą žodžių apie tą ligą. Pasiutimo liga (lyssa) buvo žinoma jau žiloje senovėje. Ji atsitinka visuose kraštuose. Dabar ji išsiplė-

tusi ne vienodai. Kulturiškoje šalyse skaičius susirgusių žmonių ir gyvulių yra daug mažesnis. Pav. Anglijoje kur griežtai kovojama su ta liga, visai neatsitinka susirgimų pasiutimu nė žmonių, nė gyvulių, nes yra uždrausta iš kontinento šunis įvežt.

Daugiausiai ta liga buvo ir yra išsiplėtusi Rusijoje, kur beveik kiekvienas gubernijos miestas turi pasiutimą skiepijimui Pasteur'o stotį, tuo tarpu kai visoje Francuzijoje ir Vokietijoje yra po dvi.

Pasiutimas yra užkrečiamoji liga.

Ją gali susirgt žmonės ir gyvuliai: šunės, katės, karvės, arkliai, vilkai ir tt. Ligos apkrečiamasis pradai (nuodai) randasi pasiutusių gyvulių seilėse ir smegenyse.

Apserga pasiutimu tik ikandūs pasiutusiems gyvuliui sveiką žmogų ar gyvulį arba įleidus pasiutimo nuodų kokiu nors kitu budu į kūną, pav. laizymu rankų kurių odą turi žaizdelių. Pradėdas sirgt žmogus jaučia neramumą, jaučia didelį troškulį, bet gerimas ir valgymas išsalkia rykės, kvėpavimo organų raumenų mėšlungi. Žmogus pradeda bijot vandens, nes gerimas išsalkia skausmą. Galų gale vienas vandens ir gerimo regėjimas pradeda taip pat veikt. Žmogus seilėjasi, nerimsta, daužosi ir po vienos trijų dienų baisyse kanciose miršta.

Susirgusius išgyt negali, nes nėra jam vaistų.

Vienintelė priemonė kovai su šita liga yra skiepijimai nuo pasiutimo išrastu francuzų mokslininko Pasteuro budu. Toki skiepijimai daromi taip jo pramintose stotyse. Pasteur'o apsaugojančių skiepijimų budas dabar yra visuotinai priimtas ir pripažintas.

Visoki burtai ir vaistai, kuriuos mėgsta vartot mūsų kaimas, užtraukia laiką, ir apsaugojantieji skiepai gali nepagelbėt.

Kadangi šita liga daugiausia per šunis, todėl šitoje srityje daugiausia reikia kovot.

Niekur, turbūt, nėra tokios netvarkos su šunimis, kaip pas mus Lietuvoje. Šunės laisvai bėgioja po miestus, kaimus ir laukus. Be-

rodos, yra išleisti įsakymai laikyt šunis priirištus, bet kad tie įsakymai nevykdomi ir vykdyt menkai žmonės verčiami, kiekvienas mato.

Šunės laisvai kandžioja praeivius ir kaip rodo patyrimai, padaryti Kauno Pasterio stotyje prie valstybinio higienos instituto su prisistomais įtariamų pasiutimie šunų galvomis, buvo gauti patvirtinimai šunų pasiutimo rezultatai.

Reikia prieš šunis imtis tokių pat priemonių, kokių griežtai vokiečiai okupacijų metu. Visi palaidai bėgiojanti šunės buvo šaudomi, o jų savininkams buvo uždėdamos baudos. Be to, šunės buvo apdėti mokesčiu. Žmonės, nenorėdami mokėt to mokesčio, patys išžadė nereikalingus jiems šunis.

Dabar gi pas mus Lietuvoje beveik kiekvienas laiko sau pareiga laikyt šunį, nežiurint reikalo, ir jų priviso begalinė daugybė.

Pasiukus vokiečių okupacijos valdžiai šituo atžvilgiu gerų pavyzdžių, reikia ir mums apdėt šunis mokesčiu; iš to butų siek tiek naudos musų išdui ir pranyktų pavojus žmonių sveikatai ir turtui.

Kad iš tikro tas pavojus yra didelis, parodo sukandžioti ir atvykę žmonės Pasteur'o stotin skiepytis, tu žmonių skaičius pasiekė nuo pradžios metų iki šiam laikui 150.

Galima manyt, kad tiek pat sukandžiotų neatvyko gydytis.

Kiek sukandžiota gyvulių, žinių nėra, bet reikia manyt, kad tasai skaičius didesnis už žmonių skaičių.

Be to, musų Pasteur'o stotį reikia butinai aprūpint nors nedidele prieglauda atvažiuojantiems skiepytis. Visur prie Pasteur'o stotčių yra tam tikros prieglaudos kur pacientai gali apsigyvent ir but gydytojo priežiuroje. Pas mus gi nėra kur dėt atvažiuosiu. Gerai jei atvažiuavusius turi pažįstamai, bet jeigu neturi, tai tiesiog turi nakvot kur nors landynėse, prieškambariuose ir užuot išsigydes gali dar apsikrėst kitomis ligomis. Turint mintyje, kad dauguma pacientų yra kaimiečiai, nepažįstantieji miestu, galima suprast, kaip jiems sunku surast butą perpildytame Kaune ir kaip jie lengvai gali pakliūt išnaudotojų ir apgavikų rankas, o taipgi gali susirgt pasiutimu. Buto pasamdyt negalima; tuo tarpu Kaune pilna ašmių, smuklių ir triaktierių. Vieną iš jų rekvizavus, galima butų tikrai gerą darbą padaryt—duot pastogę nelaimingiems sukandžiotiems, kurie dabar ne vienas turi važiuot atgal namo neišsigyde, nes jis negauna čia pastogės.

Skiepijimo laikas tęsiasi ne mažiau kaip dvi savaitės. Iš to galima suprast, kiek privargsta mūsų nelaimingi kaimiečiai.

Reikia tikėtis, kad pašalint pasiutimo pavojui bus suvartotos reikalingos priemonės—"L."

Prof. A. Jurgeliūnas.

APIE ĮVAIRIUS DAIKTUS

INSTINKTAS ARBA PROTAS.

Mūsų kalbėjome apie girias, žalumynus ir tyrus, dabar kalbėsime apie kalnus ir ugnikalnius. Ugnikalniai gal labiausia patrauktų mūsų atydą savo baisumu, dideli ir statūs kalnai ir bedugniai tarpe kalnų revai nemažiau nustebina žmogų, vienok gal niekas taip neužinteresuoją žmogų kaip tyrai, kuriuose negali gyvastis užsilaukyti.

Kaip jau minėjome, kad kalnai budavoji iš priešasties žemės senėjimo ir susitraukimo, kur besitraukdama savo viduriuose turi dvilinkuot žemės plutą, nes jai nėra kur nuslugt ant mažesnio vidurio, todėl slugdama padaro kalnus, revus ir klonius. Radiumas apie kurį jau mes kalbėjome, taip pat nemažai prisidėjo prie kalnų budavojimo.

Zemės įlinkimai arba kloniai taip pat žmonių buvo nesuprantamas daiktas, kaip jie pasidarė, kol vėlesniais laikais garsus anglų mokslininkas Lyell to dalyko neišaiškino. Kloniai pasidarė ledų perioduose, kurių istorija geologijoje nėra seniausia.

Buvo laikas, kada didelis plotas Suvenytų Valstijų gulėjo po ledu, vienok niekas gerai dar neišaiškino tos ledų priešasties, bet kada kalbama apie ledus, reikalinga mums nors kiek suprast, kad buvo ledų galdynės. Garsus anglų mokslininkas Darvinas sako: "Sudegęs namas neapsako savo praeities taip gerai kaip Škotijos ir Valijos kalnai, kurių nudilinti šonai tapo nunešti ir pripildyti jais kloniai. Ledų istoriją žmonės ir šiadien gali savo

mininkas J. Borolis, kuris savo draugijos vardu pasidžiaugė, kad turėjo laimę dalyvaut šiose iškilmėse, ir pagyrė Kliubą, kuris pasistengė įsigyti Lietuvos vėliavą. Toliau kalbėjo D.L.K. Vytauto draugijos pirmininkas T. Vilkevičius, kuris apvertinęs vėliavą ir jos pašventimą, pasakė: "Dabar šalin iš mūsų tarpo ir nuo mūsų pėliavos visokių pakraipų partijos, šalin lenkiški adonai iš mūsų sostinės, Vilniaus. Po šiam kalbėtojų kalbėjo Klubo sekretorius G. Levišauskas, kurio kalba buvo ilgiausia ir skalsiausia. Jis daug pasakė apie Lietuvą, apie vėliavos svarbą, ir daug panašiai.

Pasibaigus kalboms, programo vedėjas visus atsilankusius pakvietė prie stalų pasivaišinti šaldyta smetona ir kitais prieskoniais. Generališkas maršalas visus sukamandavęs, permarsavo skersai ir išilgai, ir paskui nuvedė prie stalų.

Buvo ir galynių, ir virvės traukimas. Šv. Jono draugiją vytautiniai nugalėjo. Žinoma, jaunesni.

Šiaip viskas nusisekė kuogeriausia. Matėsi keliatas ir su dryžomis akimis krypavo. Sako, kad negro vandens gėrė iš upės...

Tos dienos report.

akimis pamatyt ir jų veikimą ant žemės suprast. Šaltuse kraštuose žmonės kaip į šiaurinį ar pietinį žemgalį, ranadi amžini ledų kalnai, kurie kartas nuo karto atitrūksta iš savo vietos ir keliauja jurėmis. Šitie ledų kalnai, gleicieriais vadinami randasi ir ant augštų kalnų kaip tai Šveicarijoje, ant Alpų kalnų, kartais slinkdami nuo kalno keturis arba penkis tukstančius pėdų su savim nuneša ir nemažą dalį kalno. Greenlandijos glacierai tankiai nutrukta ir jurėmis keliauja, perkirdami kelią laivų, plaukiančių tarp Europos ir Amerikos. Kada ledų kalnai plaukia jurėmis, plaukia labai lėtai ir tik apie dešimtą dalis jo matytis viršų vandens, likusi dalis yra pasinėrus vandenyje, todėl pamačius didelį ledų kalną jurėse, reikia visada atsiminti, kad apie devynis kartus tiek jo randasi apačioje vandens. Ledų kalnai kartais turi po tris šimtus pėdų augščiui, tai esant vandenyje devynis kartus jo daugiau, pasidaro didelis ledo kalnas, kurie keliaudami jurėmis su savim nuneša viršunes kalnų esančių jurėse ir kur netaip gilios jurės, savo apačia išprošina lygius klonius.

Nuolat žemė lyginama.
Viena didelė nematoma galybė ant žemės daro kalnus, kitos spekos, kaip glacičiai, atitrukdami iš šaltų kraštų ir nuo viršūnių didelį kalnų, lietus, sniegas, šaltis ir vėjai, nuolat darbuojasi, tuos kalnus lygina.

Mokinti žmonės tvirtina, kad ant planetos marso didelių kalnų nėra, jog žemė ten gražiai sulyginta gamtos pajiegos, tokiu pat budu kaip žemė dabar yra lyginama.

Kalbėdamas mes apie gyvunus, galime vienus ar kitus išaugštinti iki debesų, ir kitus vėl nužeminti iki pat pamatų, vistiek nebus teisinga. Faktas yra, gyvunų užsilaukymas tankiai yra inteligentiškas, o kaikada yra tik švelnus mišinys inteligentiškos su instinktyviškumu. Bet tokiems aiškinimams visuomet reikia pridurt tikrai reiškiną.

Didelis gabumas.
Yra tai instinktyviškas gabumas, paeinantis nuo tam tikro sudėjimo kamarėlių, nervų ir raumenų, ir galbut dar prie to fiziškas sudėjimas čia lošia rolę. Apšilinkiant visų teorijų, užgrudinti faktai mus pertikrina, kad ne lavintas gyvūnas nuokart tampa mistras ir be jokio mokslo rezga dailių tinklą. Tai yra instinktas.

Yra dar daugiau prirodymų, kad voras turi nepaprastą gabumą. Gustav Kaf savo veikale "Gyvunų psichologija" pasakoja, kad vorai turi labai švelnų protą ir jauslą, su kurio pagalba tuojau žino, kur yra sugauta musė ar kitas koks smulkus gyvūnelis. Tokis jauslas galima pavadinti jauslų vedėju, su kurio pagalba voras viduryj savo tinklo bu-

damas gali jaust kur yra jo tinklo auka.

Interesuojantis tokiais dalykais gali paklaust, kodėl voras prie savo aukos skubinasi ne tiesiog, bet bėga į vidurį tinklo ir tik iš ten skubinasi, ir taip tankiai paliekant darbą be jokio modelio ir niekam jį nemokinant, ir nors tą tinklą jis numegstų tamsoje, vistiek bus atliktas kuogeriausia.

Gamtai vorai yra davus tokius jauslus, kad jis galėtų pajust savo laimikį iš skambėjimo jo tinklo metmenų. Tad užtai voras pajutęs tinklo metmenų skambėjimą, bėga į tinklo vidurį, kur sueina visi tinklo metmenai, ir iš ten sprendžia kur yra jo auka.

Voras neturi ausų.
Mokslininkai, kurie tyrinėja įvairius gyvunus, o tarpe kitų ir vorus, niekad nėra prisiminę, kad vorai turi ausis ar kitus kokius klausos organus, tik naminiai vorai, kiek patirta su skambinimu plėninio virbalo, turi kokius tai jauslus, kuriuos skambėjimas erzina.

Vorai turi kokį nors supratimą apie šviesą ir tamsą, kitaip juk negalėtų užtaisyti savo aukoms tinklus. Apie tai dar nėra daug kas iširta. Spėjama, kad jie greičiau vaduojasi vuosle negu akimis, kadangi observatorių manyta, kad vorai slimpina kokį nors kvapsnį užuodę. Dahl tvirtina, kad vorai gaudą kvapsnius ir jais prisipildę savo gužius, jais gesina troškulį, vienok tas dar nėra iširta.

NEAPYKANTA PAS GYVUNUS.
Kodėl bulius nekenčia raudonos skepetos? Tai yra slapybė, kurios ikišiol dar niekas ne išrišo. Spėta tik-tai, kad raudona spalva pri-

ATEIVIAMS KURIE LAIKINAI IŠVAZIUOJA IŠ SUV. VALSTIJŲ.

PASISKAITYKIT, KAD ZINOTUMET.

Foreign Language Information Service.

ATEIVIAMS KURIE LAIKINAI IŠVAZIUOJA IŠ SUV. VALSTIJŲ.

Jeigu ateiviai, kurie apsigyveno SUV. Valstijose ir laikinai išvažiuoja užjurin, turi, kuomet sugrįžta, užsimokėti įvažiavimo taksus, pereit reguliarišką egzaminą uoste kur laivas įplaukia, ir imigracijos viršininkų įleidžiami kaip kiekvienas paprastas ateivis, kuris atvažiuoja į SUV. Valstijas pirmu kartu. Jeigu ateivis, kuomet išvažiuoja iš SUV. Valstijų ketina sugrįžt ir turi apsigyvenimo vietą SUV. Valstijose, kuomet sugrįžta atgal, nebus prašalintas dėl kvotos išsibaigimo. Prirodyt, jog ketino sugrįžt, yra patartina ateivui, kuris išvažiuoja iš šios šalies, išpildyt blanką kuri paliudija jo norą sugrįžt ir kitus faktus apie jo turta, apsigyvenimo vietą, šeiminą SUV. Valstijose, kurie pan tvirtins jo norą sugrįžt. Išpildžius tą blanką ateivis turi su savim turēt, parodyt valdininkams, kurie tik jo klausia tokių informacijų, ir priduot blanką imigracijos peržiūretojui, kuomet jis sugrįžta į SUV. Valstijas. Žinoma, įstatymas nereikalauja tokios blankos, bet tai yra tikras prirodymas, jog ateivis, kuris laikinai išvažiuoja užjurin, ketina sugrįžt, ir yra išmintingas persergėjimas.

SUV. Valstijų imigracijos valdininkai supranta, jog laikinas išvažiavimas iš Amerikos reiškia išvažiavimą ant šėių mėnesių. Jeigu ateivis pasilieka užjurij ilgiau kaip šėis mėnesius, tada skaitoma, jog jis neturi apsigyvenimo vietą SUV. Valstijose. Tą galima prašalint tik su tikrais prirodymais, jog visai kitaip dalykas stovi, turi prirodyt priežastį pasilikimo užjurije ilgiau šėių mėnesių. Toki prirodymai turi parodyt imigracijos valdininkams, jog ateivis ištikro ketino tik laikinai pasilikti užjurij, ir dėl jė netikėtų priežasčių pasilgino.

Pirmu negu ateivis aplėdžia SUV. Valstijas, jis turi gaut certifikatą ineigų taksų. Tas certifikatas turi parodyt, jog jis užmokėjo savo taksus, arba jam nereikia mokēt. Jis turi nueit

pas savo distrikto Internal Revenue kolektorijų ir užmokēt kiek priguli nuo įėgų. Atsargiai reikia mokēt taksus kaip apsigyvenusiam ateiviui, o ne kaip neapsogyvenusiam, nes ateivis, kuris įėijo apsigyvenimo vietą SUV. Valstijose, pasilaiko stovį kaip apsigyvenęs ateivis, nors ir mano išvažiuot užjurin. Apsigyvenęs ateivis moka tik pusę tiek taksų kiek neapsigyvenęs ateivis. Jeigu taksų kolektorijui prirodyta, jog neturi taksų, jam certifikatas vistiek išduodamas, bet tas certifikatas liudija, jog jam taksų nereikia mokēt. Reikia tą certifikatą paduot įėigų taksų agentui uoste, iš kur rengiasi išvažiuot iš Amerikos. Tas agentas jam išduos kvitą, kurią nuo jo atims prie priplaukos.

Pirmu negu ateivis sugrįžta į SUV. Valstijas, jis turi nusinešt savo pašportą pas SUV. Valstijų konsulį, kad tas pašportą paliudytu.

Ateivis kuris per penkis metus išgyveno SUV. Valstijose, kuomet sugrįžta, nuo laikino aplankymo užjurio, neturi imt "literacy test" arba "mokslo patyrimą" jeigu jis ugrižta į šėis mėnesius nuo išvažiavimo dienos. Ateivis, kuris gyveno SUV. Valstijose per septynis metus ir laikinai išvažiuoja iš SUV. Valstijų, gali, kuomet sugrįžta, but išeistas per darbo ministerio prašymą nors jis ir priguli prie vienos iš neleidžiamų klasių. Apart tų dvejų išskyrimų gali but išeistas, nepaisant kvotos išsibaigimo, ateivis, kuris grįžta iš laikinos kelionės, turi sutikt su visai kitais imigracijos įstatymo reikalavimais.

Šitas pranešimas ir sugrįžimo blanka buvo Foreign Language Information Service pasitustas į Ellis Island ir Imigracijos biurą Washingtontone, ir ten buvo užgirta.

Galima gaut tas blankas anglų, Lietuvai ir visose kitose kalbose iš Foreign Language Information Service, Lithuanian Bureau, 119 W. 41-st st., New York City.

AMERIKOS LIETUVIS ATLIEKA VISOKIUS SPAUDOS DARBUS.

Kada ėjo kalbos, žingeidaujančios kodėl bulius bijo ir nekenčia raudonos spalvos, tuom patim laiku Anglijos gamtininkas paskelbė, jog jis patėmijęs tulus paukščius, kurie nekenčia spalvos mėlynos. Tą patikrino net ir atsitikimai Londone, kuomet į daržus įmta statyt mėlynos popieros baidyklos žvirblių nubaidymui, ir šitokių baidyklų žvirbliai geriausiai bijo. Yra tuli vabzdžiai, kurie irgi mėlynos spalvos nekenčia. Jei kas norėtų apie tai persitikrint, gali šmotą mėlyno stiklo palaikyt ant skruzdyno, o pamatys kaip skruzdės iš skruzdyno tuojaus ims bėgt.

Yra tai pasibjaurėjimas. Kiekvienas gyvas daiktas turi sau ką nors tokio neapkenčiamo. Paveizadn, šunias nekenčia kačių, arkliai nekenčia kupranugarių ir asilų. Lygiai taip šie gyvūnai nekenčia kokios spalvos. Medžiotojai gerai žino, kad atkakliausiai žvėrimis yra lapė ir barsukas. Jie niekad negyvenavienojgiris dalyj, o jei kada lapė įsiveržia į barsuko olą, tai barsukas pabėgęs daugiau nepasirodys, kad nematyt lapę. Žinome kaip tuli oro ir pievų paukščiai piktinasi apuoku arba kralikai žebenkštuke. Tai yra prigimta neapykantata.

DIDŽIAUSIS PASAULYJ DIVONAS.
Didžiausis divonas pasaulyje dabar yra Londone, Britiškame muzėjuje, vadinamas Ardabili. Jis yra ilvakare ir pabaigė 1:25 nakčia. Tokiu budu tinklą nuomezgė greičiau negu per keturias valandas.

Nanktinis darbas.
9:35 vakare voras išlindo iš po sausos medžio žievės ir pirmiausia nutiesė šniurą, kurio galą prilipdė prie medžio lapo. Čia atkreipta atyda, kad jo darbą jam diktuoja instinktas. Kada storasis šniuras, lyg balkis buvo nutiestas, tada voras užėjo iš pusės, iš kurios pušumet reikia pridurt tikrai reiškiną.

Didelis gabumas.
Yra tai instinktyviškas gabumas, paeinantis nuo tam tikro sudėjimo kamarėlių, nervų ir raumenų, ir galbut dar prie to fiziškas sudėjimas čia lošia rolę. Apšilinkiant visų teorijų, užgrudinti faktai mus pertikrina, kad ne lavintas gyvūnas nuokart tampa mistras ir be jokio mokslo rezga dailių tinklą. Tai yra instinktas.

Yra dar daugiau prirodymų, kad voras turi nepaprastą gabumą. Gustav Kaf savo veikale "Gyvunų psichologija" pasakoja, kad vorai turi labai švelnų protą ir jauslą, su kurio pagalba tuojau žino, kur yra sugauta musė ar kitas koks smulkus gyvūnelis. Tokis jauslas galima pavadinti jauslų vedėju, su kurio pagalba voras viduryj savo tinklo bu-

damas gali jaust kur yra jo tinklo auka.

Interesuojantis tokiais dalykais gali paklaust, kodėl voras prie savo aukos skubinasi ne tiesiog, bet bėga į vidurį tinklo ir tik iš ten skubinasi, ir taip tankiai paliekant darbą be jokio modelio ir niekam jį nemokinant, ir nors tą tinklą jis numegstų tamsoje, vistiek bus atliktas kuogeriausia.

Gamtai vorai yra davus tokius jauslus, kad jis galėtų pajust savo laimikį iš skambėjimo jo tinklo metmenų. Tad užtai voras pajutęs tinklo metmenų skambėjimą, bėga į tinklo vidurį, kur sueina visi tinklo metmenai, ir iš ten sprendžia kur yra jo auka.

Grižkit!

Grižkit Broliai į Tėvynę,
Duos močiutė dalį—
Kaip apginsit nuo plėšikų
Savo Gimtą šalį.
Duos tėvelis bėrą žirgą,
Duos ir ir plieno kardą,
Kad apgintus savo laisvę,
Ir Lietuvos vardą.
Grišk sesute į Tėvynę,
Į savo kraštelį,
Pažiūrēt ir apravētė,
Rutelij darželį...
Jį siaubunai išnaikino,
Ruteles išrovė,
Tautos puikų, amžių darbą,
Ant laužo sukrovė...
Grižkit visi katras tvirtas
Ant dvasios ir kuno,
Pas ką įjegos geležinės,
Jūsų centre tuno!...
II—X—20. J. Svyrunėlis.

Našlaitis.

Kas mane priglaus
Prie savo krutinės,
Kas manęs paklaus
Ko verkia širdis?
Kas mane paguos, supras,
Kas širdį suramins,
Kas ašarotus veidus
Man nudžiovins?
Kas dienomis ir naktimis
Sugrižtant manęs lauks,
Kas prie krutinės savo
Mane gi priglaus?...
Ne nieks, o nieks!
Nes esmiu aš našlaitis,
Šiame vargų pasaulyj,
Nuo visų apleistas.
Nēr kam manęs klaustie:
"Gal vargai kankina?"
Nēr kam mano ramintie
Verkiančią krutinę.
J. K. Urbonas.

NAUDINGI PATARIMAI APIE SVEIKATA.

(Tąsa)

NULAUZIMAS KOJOS ŽEMIAU KELIO.

Symptomai. Kaip pasakota augščiau. Labai sunku surast nulaužtą vietą.

Apsiėjimas. Pašauk daktarą. Paimk padušką (priegalyvį), šieniką ar ką kitą, iškimštą su šlenu ar šiaudais, arba kaldrą, vavytiok ją ir paėmęs pakelk koją, laikydamas ją natūrališkai, ir padėk po ją.

Koja ant tokio patalo neturi but nusi-kreptus į vieną ar kitą pusę, bet turi but laikoma taip pat kaip ir sveikoji, tiesiai.

Nieko daugiau, išskyrus jei reikia ligo-nį pernešt. Jei tas reikalinga, koją turi but idėta tarp skeveldų ir imama taip, kad ji būtų natūrališkai.

Panaudok dvi skeveldas, jei randasi. Pagalios, bent kokia stipri medega gali but panaudota vietoje skeveldų, kaip ve lentos, tik, žinoma, turi but truputį ilgesnės už ko-ją, kad tuomi apsaugotų nuo sulinkimo per kelį. Skeveldos turi but pridėdamos iš a-diečių kojos šalių, viršui patalo. Paskui tri-jose vietose su raiščiais ar skepetėlėmis reikia tvirtai aplink koją aprišt. Tik, žino-ma, aprišant nereikia per daug suverzt, ka-dangi tas gali padidint skaudėjimą. Pata-las ir be skeveldų yra veik užtekinai tvr-tas prilaikyt atsakančiai koją. Kuomet pridėdama skeveldos, iš šalių reikia pridēt pirm ką tokio minkšto—palas, šiaudy, šie-no, vatos, lapų ar ko kito. Atsitikime prie-puolio, bent kas stiprus ir užtekinai ilgas galima pavartot, kaip ve nendrė, skėčio (parasono) kotelis it tam panašiai, vietoje skeveldų. Tuosyk raiščiu ar skepetėle ap-vyniot kaip pirmiau. Apžiūrėk sukrėtimą.

Sulaužymas šlaunies. Ligonis parpuola ant žemės. Yra sunku atskirti sulaužytą vietą, iš priežasties storų raumenų. Jei ne-atskiri nulaužtos vietos, apsieik kaip po sulaužyta. Skeveldra reikalinga tvirta ir ilga, kad siektų nuo pažastės iki galui kojos. Vidurinė skevelda turi siekt nuo kirkšnio iki letenai. Jei vidurinės skeveldos negali-ma tuojaus nusitvert, tai tuosyk abi kojas reikia surišt į kruvą.

Sutrynimasis kelio ropės. Ligonis parpu-la ir negali pakelt kojos. Nėra sunku at-rast sulaužytą vietą, kadangi galima už-čiuopt pozą (grabutę) kelyj po oda.

Apsiėjimas. Patarnavimas daktaro tuo-jaus reikalingas, lygiai kaip ir sutrintos vietos apžiūrėjimas. Taipgi reikia but at-sargiam judinant iš vietos. Atitiesk koją. Pasijieškok skeveldą, kad ilgis siektų nuo vidurio šlaunies iki viduriui kiškos. Ske-velda turi but plati kaip šlaunis, bet jei daroma greitumu, tuosyk galima panau-dot, kad ir nedrę arba skėtį. Uždėk priegal-vį ant skeveldos, padėk skeveldą po šlaunia, kad galas siektų dar už kiškos, o vidurys rastųsi po kelio linkymu ir tuosyk raište-liais ar skepetaitėlėmis. Tik neaprišk ant nulaužtos vietos, bet vien raišteliu iš vienos pusės, kitu iš kitos, tinkamai, augščiau ir žemiau kelio.

NULAUZIMAS SPRANDO.

Symptomai. Ligonis prilauki alkunę su-žeisto šono, su ranka kito šono. Jis negali pakelt ranką viršun peties. Galima už-čiuopt įdubimą, pabraukiant ranka per sprandą.

Apsiėjimas. Pašauk daktarą. Padaryk trikampį priegalyvį iš dviejų nosinių skepe-tėlių. Idėk tą priegalyvį po pažaste sužeisto šono. Idėk ranką į tarp-raištį prieciant nuo alkunės prie kertės rankos augščiau alkunės.

Paimk raištį apie 3 colių platumo. Ap-vyniot juomi horizontališkai aplink kuną ir aplink alkunę sužeistos rankos. Apjuost, supranta, galima sykiu, alkunę, sulenk-tą ranką ir kuną. Kuomet priveržiama al-kunė prie kuno, tai privers viršutinį galą peties išsiškišt priekin arba priešakin.

Kitas būdas: Paguldyk ligonį ir sužeis-tą petį laikyk tinkamai ant priegalyvio. Taip laikyk kol ateis daktaras.

Nulaužimas rankos žemiau ir augščiau alkunės. Toki nulaužimai galima lengvai apčiuopt prisilaikant jau pasakytų simp-tonų.

Apsiėjimas. Pašauk daktarą. Apžiūrėk sukrėtimą. Palengva atitiesk narį į jo natūrališką vietą.

Pasijieškok dvi skeveldas tinkamo ilgu-

mo: dėl rankos augščiau alkunės, kad siek-tų nuo peties ir nuo pažastės iki alkunei, o dėl rankos žemiau alkunės, nuo alkunės iki viduriui delno. Čia geriausia tinka lygios lentelės, bet galima ir kitą tvirtą medegą, kaip ve, guntus, šakeles ir tt. panašiai pa-naudot. Skeveldas apvyniot kuo minėtu y-ra gerai. Ranka augščiau alkunės, jei iš apačių kaulas sužeistas, tuosyk skeveldas reikia pridēt vieną iš apačios, kitą iš vir-šaus. Jei nulaužta ties viduriu, dēt iš šalių. Apvyniot ranką žemiau alkunės, padėk ranką ant krutinės, nykščiu aukštyn. Pri-dėk vieną, įvyniotą į minkštą palą, skevel-dą nuo alkunės sulgy riešelio, o kitą iš vi-daus, pasiekiančią galus pirštų. Apvyniot. **Sutrynimasis riešelio.** Tas yra paprastas sužeidimas, paeinas nuo puolimo ant rankų, kurios iššoka per riešelius nuo perdideli atsispyrimo puolancio kuno.

Symptomai. Tas priklauso prie rūšies sulaužymų, kuriems duota sutrynimia var-das. Pajiega sužeidimo sustumia vieną kaulą į kitą taip, kad jie veik pasidaro vienas. Didelis išnarinimas netraška, nes-i-judina ir tt.

Apsiėjimas. Pašauk daktarą. Neban-dyk atliuosuot kaulus, bet palik kaip jie y-ra. Paskui, apsieik kaip prie žemiau alku-nės nulaužtos rankos.

Sutrynimasis pirštų. Paprasti simptomai nulaužimo, ką galima lengvai apčiuopt.

Apsiėjimas. Gražiai atitrauk natūrališ- kon vieton. Pridėk iš apačios seną, apvy-niotą balanėlę ir aprišk su raiščiu. Prilai-kyk ranką apvyniodamas. Parodyk dakta-rui taip greit, kaip prieinama.

Nulaužimas šonkaulių. Didelis skaudē-jimas kvėpuojant ir kosėjant. Kvėpavimas trumpas ir ligonis spaudžia ranka šoną, kad prašalint judėjimą krutinės. Gali jaust gir-gždėjimą sulaužytų kaulų galų uždėdant ranką ant krutinės, vietoje, kur labiausia skauda.

Apsiėjimas. Aprišk didelę skepetėle ir trikampę pala aplink krutinę, prisegk di-delį rankšluostį tvirtai aplink krutinę arba uždėk suvyniotą raištį ant krutinės. Tas aprubežiuos krutinės judėjimą ir sumažins skausmą. Jei sukrėtimas žiaurus, pašauk daktarą kuogreičiausia. Jei ne žiaurus, daktarą galima pašaukt, kuomet galima, jei aprišta kaip pasakota. Apžiūrėk sukrē-timą.

Sulaužymas kaukuolės. Ligonis esti veik be sąmonės, iš priežasties sužeidimo sme-genų. Jei sužeista iš šono kaukuolė, tuosyk esti nuobėgis kraujo iš nosies, ausų ar bur-nos. Jei skliautas žaizdą arba įlaužimą galima apčiuopt po oda, perbraukiant per ją ranką.

Apsiėjimas. Pašauk daktarą. Paguldyk ligonį augštieciną galva augščiau ir lai-kyk tykiai kol daktaras pribus.

Sulaužymas apatinio žando. Burna at-dara, ligonis negali kalbēt. Sulaužymas tan-kiai gali išsiverzt į išlaukinę pusę ir viduri-nėj pusėj gali įvykt netvarka dantų. Gali bēgt kraujas iš smegenų. Smugis.

Apsiėjimas. Pašauk daktarą. Gražiai pakelk nulaužtą žandą ir patrauk prieš vir-šutinis dantis. Prilaikyk toje vietoje su raišteliu, arba dviem kaspinais, vienu verti-kališkai, aprišant per viršugalvį, o kitų, il-gesniu, horizontališkai žemiau aplink gal-vą. Apžiūrėk sutrenkimą.

Nulaužimas nosies. Paprastai užčiuopt nesunku. Skaudėjimas, sutinimas, braskē-jimas ir išnarinimas (iškrypimas). Sutinimas esti toks didelis, kad iškrypimas veik neaiškus. Esti neretai sujungta žaizda.

Apsiėjimas. Paguldyk labiausia galimo natūrališkaj vietoj ir uždėk plėstrą nuo smulkinio iki smilkiniui, ant visos nosies. Pirmkol uždėk plėstrą, pridėk iš abiejų ša-lių nosies kompresą iš geležies. Jei nesiran-da tinkamo plastro, tada aplink nosį ir gal-vą aprišk tinkamu raišteliu, tik saugokis nesuverzt. Pašauk daktarą, kadangi yra pavojus nuo tokio išnarinimo.

Ligonis negali pasijudint. Jokios pajau-tos nėra žemiau sužeistos vietos.

Apsiėjimas. Pašauk tuojaus daktarą. Jei galima, nejudink ligonį pirm kol dak-taras pribus. Jeigu reikia paimt ligonį iš vie-tos, kurioje jis tapo sužeistas, pasišauk di-delę pagelbą jį kelt. Tas turi but daroma su didžiausia atyda, kad nesulenkt nugar-kaulį, nes tas sutrins strėnų virvę. Ligonį reikia atsargiai uždēt ant neštuvų. Apžiū-rėk smūgį.

(Bus daugiau)

ADRENALINAS.

Adrenalinus, tai vaistas, kuris turi reputaciją "su-gražint numirusiam gyvas-tį", yra gyvasties apsaugo-tojas negu gyvasties atgai-vintojas. Sukelia širdies vei-kimą, kuomet per kokį nors netikėtą sutrenkimą ar i-tempimą ant syk širdis sus-toja, bet negali atnaujint kuną, kuris nuvargintas ir ilgos ligos nuuodintas. Tas yra oficiališkas paaiškini-mas iš Journal of the Ame-rican Medical Association.

Adrenalinus yra ištrauki-mas iš "suprarenal" gilių ir turi įjeğą pakelt kraujo slo-ginimą per stiprų sutrauki-mą kraujagyslių raumenin-gos sienos.

Neseniai visuose laikraš-čiuose buvo straipsneliai a-pie atsitikimus, kur mirę žmonės buvo su adrenalinu atgaivinti, ir tas tik prime-na panašų atsitikimą, prieš daugelį metų. Du vokiški mokslininkai 1910 m. bandē atgaivint šunis, kurių širdys sustojo plakt po surišimui kraujagyslių nuo širdies. Jie patēmijo, kuomet adrenali-nas buvo įleistas tiesiog į širdį; ant syk buvo patēmio-ta stiprus sutraukimas mus-kulų ir greitas pakilimas kraujo sloginimo, bet kuo-met sulaukē įleidimą, kol vi-sos kuno dalys sustojo, jau pasekmės pasirodē visai ki-tokios.

Laike karės vokiečiai hi-rurgas vartojo adrenaliną gydymui trijų sužeistų ka-reivių. Tik laikinai sveika-ta pagerėjo ir tuoj po tam vyrai numirē. Tyrinėjimai buvo daromi net iki po ka-rei, ir 1919 m. buvo daugelis atsitikimų reportuota, kur adrenalinus atgaivino ligo-nius, bet tie ligoniai negyvo-no daugiau kaip aštuonias valandas.

Du metai atgal vokiečiai hirurgas paskelbē atgaivini-mą moters po operacijai, ku-riai gniaužimas širdies per žaizdą visai nepagelbėjo. Po šešių minučių vaistai į-čirkšta ir į dešimts sekundų pasirodē permaina, moteriškē pradėjo kvėpuot ir po ke-turių sąvačių moteris buvo paliuosuota iš lignonbučio.

Bet buvo ir vėlesnis ste-buklingas atsitikimas. Dr. Carl Bodon, gydytojas prie Amerikos Legacijos Buda-pešte, buvo pašauktas gydyt vyrą 56 metų sentumo. Ši-rdies liga jį užpuolē. Kuomet gydytojas bandē paprastus stiprius vaistus, ligonis nu-mirē, jo lupos pabalo ir šir-dis, ir kvėpavimas sustojo. Vaistus įčirkus į širdį ir į 45 sekundas širdis pradėjo plakt, kvėpavimas prasidėjo ir dvi valandas vėliau, ligo-nis buvo atgaivintas. Po tri-jų mėnesių vyras visai pa-sveiko.

Kaipo pasekmės tų atsi-tikimų ir devyniasdešimts ki-tų Dr. Boodn'o paskelbtų, naujo gydymo įjeğos mato-mos. Žinoma, negalima var-tot džidvos ir vėžio ligoms, kur visas kunas liga apnuo-dintas. Tik vartojimas kuo-met širdis sustoja kaipo pa-sekmės kokio nors įtemp-i-mo.

Žurnalas baigiasi: "reikia atsimint, jog toki atgaivini-mo atsitikimai yra retas daiktas. Adrenalinus su-trauks širdį net ir po išėmi-mtū iš kuno, bet tai visai ki-tokis dalykas negu atgaivi-

STRAIPSNIS XXIX
Kudikio maistą niekad nereikia parinkt iš vieno ar dviejų tik valgių. Įvairumas reikalingas idant suteikt visą statymo medžiagą. Vienodumas irgi išvengiamas. Vaiko maistas tu-ri kasdien turēt bent vieną iš šių valgių: javy ir kitokių grūdų, tie, kurie turi kaulus, kaip sėlinos, čielii kviečiai, nepaliruotos ryžės, laiko savy vitaminus ir yra rupus, kas ne-prileidžia prie užkietėjimo vidurių. Daržovės, ypatinai žalios, turtingos geležę, mineraluose ir vitaminuose—tas yra ir vaisiuose. Niekados nereik-ia duot saldinių tarpe valgių, bet galima duot kaipo skąsonį po to kai suvalgyt pietus. Cukrų galima dēt į koku, pudingus ir vaisius. Pieno ir kiaušinių riebalai tenka vaikams, bet jų nėra keptuose valgiuose. Mėsos labai mažai reikia duot pirm septy-nių metų.

Pienas yra geriausias ir svarbiau-sias maistas augančiam kudikiui. Tai tobiliausias mūsų turimas maistas ir pigiausias. Pienas turi gryno protēi-no, kuris atstato sunaudotą medžiag-ą ir teikia Medžiagos au-gančiam kūnui; riebalų, kurie teikia kuro kuno veikimams; karbohidratų cukro pavidale, kuris taipgi yra kuras, tik greičiau dega negu riebalai. Kiekvienam kudikiui paprastai reikia duot pintę per die-ną. Borden's Eagle Brand Pienas, du šaukštai atmiestū ¼ puodelio van-dens, suteikē daugelį nepapenētų mokyklos vaikų svorio. O nepapenē-jimas yra uostas ligomis.

Vaikas dažnai nemylī pieno vieno. Tad galima duot su koku, kiaušiniene, sriubose smetonėje, ir tt. Del pavyz-džio duodame du receptus:

Kiaušiniene (asmeniškas receptas).
2 šaukštū Borden's Eagle Brand
1 kiaušinis
1/16 šaukšto trintų riešutų
¼ puodelio vandens
¼ šaukštelio vanilos.

Sumašyk Eagle Brand su vande-niu gerai. Įplak kiaušinių ir plak ge-rai. Pridėk vanilą ir riešutus. Kepk garu vidutiniškame karštyje. Jei į-bėdus peilio galunē į košelės viduri, peilis neaplampa, tai kept užtenka.

Koko.
3 šaukštai koku
3 šaukštai cukraus
Trupučiuką druskos
3 puodeliai verdančio vandens
1 puodelis Borden's Eagle Brand

Sumašyk koku, cukrų ir druską; atmišk vandeniu, pilant po trupučiu-ka. Pavirink bent dvi minutes, įplk pieną ir plak idant ant paviršio ne-pasidarytų putų. Pasidaro skanesnis jei prieš padavimą idedi ½ šaukštuko vanilos.

Motinos, kurios turi kudikius, bet negali jų žindyt, stipriai reko-menduojama Borden's Eagle Pienas del bonkučių. Tai puikiausias pienas sumaišytas su gryniausiu cukrum. Borden's Eagle Pienas yra maistas, kuris stato vaikams vikrias kojas ir stiprius kunus. Jis duoda vaikui svo-rio reikalingo jo sveikumui. Jį reko-menduoja gydytojai del jo aukštos kokybės. Jei nežinai kaip vartot Eagle Pieną iškirpk kuponą iš telpančių ap-garsinimų ir gausi visai dykai visas informacijas, kaip prižiūrēt kudikį ir savę pačią.

Skaityk šituos straipsnius kas savaitę ir pasidėk ateičiai.

NAUJAS LIETUVIS GRABORIUS
Juozas J. Dirsa
Geriausiai patarnaujū už pi-giausią prekę. Jei mirtis patik-tų jus draugą ar giminę, kreip-kitės prie manęs.
OFISAS:
208 MILLBURY STR.,
Tel. Park 1376
NAMAI:
13 ELLSWORTH STR.
Tel. Cedar 4953.

nimas gyvasties, kuomet tas nepaliečiamas daiktas, kai-po dušia apleidžia kuną".

Net ir kudikiai pastebli

Ir yra taip legva visiškai is galvos pašalinti pleiskaną. Tik kelis kortus panau-dojuš

Ruffles

ta pleiskanų mirtinąjį priešą — ir jusų galvos oda bus taip tyra, kaip kudikio ir Ruffles pagelbės jums visuomet ja tokia užlaikyti. Švari galvos oda užlaiko plaukus puikiais — pleiskanos tuojaus sunaikina juos. Nusipirkite bonk Ruffles savo apčiuo-je šiandie už 65c., arba prisiųskite 75c. pašto ženkleliais tiesiai į laboratoriją.

F. AD. RICHTER & CO.

104-114 So. 4th St.

Brooklyn, N. Y.

KAIP AUGINT IR PRIŽIURET VIŠTAS?

Ką tik išleidome knygelę kaip augint ir pri-žiūrēt vištas. Labai naudinga knygelė žmo-gui, kuris laiko arba mano laikyt vištas. Čia telpa visoki patarimai, kaip augint ir prižiūrēt vištas, kad jos pelningai apsimokētū. Kaina knygelės su prisiuntimu..... 35 centai.

M. PALTANAVICIA,

15 Millbury St.,

Worcester, Mass.

SUSIVIENIJIMAS LIETUVIŲ AMERIKOJE

DIDŽIAUSIA LIETUVIŲ APPRAUDOS IR PASALPOS ORGANIZACIJA SUVIENYTOSE VALSTIJOSE, KURIOS TURTAŠ ARTI \$500,000.00

Nuo susijorganizavimo iki šiam laikui išmokēta \$248,587.80 pomirtinių. Pašalų išmokēta \$247,687.15

SLA. kuopos randasi visuose didesniuose miestuose. Nariai pri-imami nuo 18 iki 50 m. amžiaus. Visi nariai gauna laikraš-tį "Tėvyne" dovanai ir taipgi gauna SLA. išleistą knygas už pusę kainos.

POMIRTINIAI SKYRIATAI—\$150, 300, 600, IR 1000.

PASALPINIAI SKYRIATAI—\$6.00, 9.00 IR 12.00

1 SAVAITĖ.

Del platesnių informacijų kreipkitės šiuo adresu:

Lithuanian Alliance of America,

307 WEST 30-TH STREET, NEW YORK, N. Y.

"AMERIKOS LIETUVIO"

Spaustuvė

ATLIEKA SPAUDOS DARBUS.

Pirmas Lietuviškas Graborius

patarnauja prie laidojimo Lietuviams taipgi persamdo automobilis vestuvėms, krikštynoms ir visokioms partijoms.

MOTIEJUS CIVINSKAS, 340 HARDING ST. Telephone Park 4156.

NAUJA KNYGA VISIEMS REIKALINGA:

KAIP IŠSIIMT PILIETISKAS POPIERAS?

Ką-tik išėjo iš spaudos knyga, kaip išsiimt pilietiškas popieras su visais reikalingiausiais klausymais ir atsakymais, ANGLŲ ir LIETUVIŲ KALBOSE. Galite gaut pas mus, kaina 30c.

M. PALTANAVICIA,

15 MILLBURY STREET, WORCESTER, MASS.

JONAS CIVINSKAS

perkrausto namų rakandus šiame mieste ir per-krausto į kitus miestus, veža anglius ir persam-do trokus prie visokių darbų. Adresuokit šiaip:

340 HARDING ST., WORCESTER, MASS.

Telephone Park 4156.

Pavasaris-Reik Gražių Drabužių

Kas tik norite gražių drabužių, galite ateit ir paduot savo užsakymus. Naujausios audekliu prabos ir naujausios ma-dos dabar bus jums parodyta. Darbas mūsų gvarantuotas. Jau keliatas vaikuų Worcesterjė džiaugiasi mūsų gražiai pa-siutais drabužiais. Rastite mus "Amerikos Lietuivio ofise, 15 Millbury st., Worcester, Mass., nuo 4 iki 6 val. po pietų, kiekvieną subatą.

Vincas Intas & Son

Main St., Holden Arcade, Webster, Mass.
15 Millbury st., Worcester, Mass.

Dr. J. Basanavičius.

APIE VILNIAUS PRADŽIĄ.

(Iš "Lietuvos Rytai".)

(Tąsa)

Lenkų metraščių Vilnius yra pradėdamas minėt tik trylikto amžiuje, butent 1270—1272 metai. Tur but tais laikais ir lenkų kariumenės buriams pasisekdavo giliai i Lietuvą jekt, kad net Vilniaus apylinkes jie pasiekdavo. Tai buvo tuoj karaliai Mindaugiui mirus, kada visi Lietuvos kaimynai buvo apipuolę naikint ir draskyt mūsų kraštą, naudodamies Lietuvos valstybės nusilpnėjimu dėl jos vidaus netvarkos, kurią sukėlė kunigaikščių varžytinės, vaidai ir karės dėl valdžios ir didžiojo kunigaikščio sosto.

Mindaugą nužudęs Žemaičių kunigaikštis Treniota (kiti jį Trainaičių vadina) norėjo tapt didžioju kunigaikščiu ir savaip pasukt Lietuvos vairą, butent: šelpt prusus ir kuršius kovoje su vokiečiais ir atsiimt iš vokiečių giminių gyvenamas vietas. Jam pasipriešino Palacko kunigaikštis Tautvilā, kuris tikėjosi, jog Lietuva sustiprēsianti besiplėsdama vis tolyn ir rytus. Tarp šių dviejų kunigaikščių buvo kilę vaidai ir karės. Galiausiai Tautvila buvo ūkautas, ir Treniota buvo tekusi didžiojo kunigaikščio valdžia. Bet jis neilgai Lietuvą valdė. Veikiai jį nukovė kiti Mindaugo giminės. Dabar Lietuvą buvo ėmęs valdyt Daumantas, kurs drauge su Treniota nužudė Mindaugą. Bet tuo dar nesibaigė kunigaikščių vaidai. Vyriausias Mindaugo sunus Vaišvilkas, išėjęs iš pravoslavų vienuolyno, kurį buvo įsikūręs netoli Naugarduko,—skubino atkeršyt savo tavo žudytojams. Daumantas gavo ėgt iš Lietuvos į Pskovą, kur jį rusai išrinko kunigaikščiu, o Lietuva pateko Vaišvilkiui valdyt. Bet Vaišvilkas, vos trejis metus išbuvęs didžioju kunigaikščiu, vėl grįžo į vienuolyną, kur jį nužudė Volunės kun. Levas. Šiam rūpėjo Lietuva paglemžt po savo valdžia. Tačiau tai neįvyko, nes Levo sumanymui pasipriešino Kernavos kunigaikštis Traidėnis, kuriam išpuolė Lietuva valdyt dvylik metų (1270—1282). Besitvarkydama Lietuva, pakėlus Traidėnį didžioju kunigaikščiu gavo daug karių pakelt: kariavo ir su Volunės kunigaikščiu Levu, ir su vokiečių ordemu, ir su rusais ir su mozurų kunigaikščiais. Tose kovose stiprėjo ir augo Lietuvos vienybė ir didžiojo kunigaikščio valdžia.

Šiuo laikotarpiu ir lenkų buriai pasiekdavo Vilnių. Dėl to ir jų metraštininkai XIII amžiuje jį mini. 1293 m. didžioju kunigaikščiu iškilo Vytėnis, kurio papėdininkams parėjo Lietuva valdyt mažne 400 metų.

Priežastys, dėl kurių didysis Lietuvos kunigaikštis atsikėlė Vilniui gyventi.

Vytėnio ir Gedimino laikais Lietuvos rubėžiai buvo nkelti labai toli i rytus. Ties, ir Lietuvos vakarų rubėžiai vokiečių ordenui buvo pavykė žymiai pastumēt i rytus Prusus, ir žemaičių dalį ir kurius turėjo vokiečiai pavergę; Lietuva buvo atskirta nuo Baltijos jurių. Tais laikais kruvinose kovose su kryževiviais buvo žudoma ir naikinama prūsų giminė. Lietuvos kunigaikščiai nesugebėjo prūsų sušelpt ir sustiprint kovoje su vokiečiais, nors Lietuva Gedimino laikais buvo labai didelė ir gana stipri. Bet vokiečių ordenas savo reizais kas metai labai giliai Lietuvą pasiekdavo. Vakarų parubežis buvo nuolatiniame pavojuje. Rados reikalas nukelt didžiojo kunigaikščio buveinė i tokią vietą, kur priešininkams nelengva būtų prieit Tam geriausiai tiko Vilnius. Gana augstų kalnų apsuotas dviejų upių slėnys, upeliais išvingiuotas tais laikais atrodė, lyg kokia neprieinama tvirtovė. Čia, Šventaragio klonyje, senų senovėje buvo i-kurta lietuvų ruomuva, kuri traukė Vilniun iš tolimų kraštų lietuvų maldininkų minias. Gediminui kaip tik tokios vietos reikėjo. Jis ir parinko Vilnių Lietuvos sostine.

Roumuva.

Vilnelės ir Neries santakoje trylikto amžiuje randame įsikurusią lietuvų ruomuva, šventą vietą, kur kurenosi amžinoji ugnis, gyveno krivės, vaidilos, vaidilytės—dvasiškiai. Tuomet Vilniaus nemažo būta. Šventaragio klonyje, kur šiandien stovi daili katedros bažnyčia, senovėje taip pat

buvę pagonų bažnyčia, ruomuva vadinamoji. Čia kurenosi amžinoji ugnis, čia augo šventieji ažuolai, čia spietėsi senovės lietuvių minties ir dailos reiškiėjai—Lietuvos inteligentija: kriviai, vaidilos, vaidilytės, žiniai, burtininkai ir tt. Kriviai, panašiai dabartiniams vyskupams, skelbdavo žmonėms Dievo valią; vaidilos tą valią platindavo miniose, vaikščiodami po kaimus ir miestus, mokino žmones, jų protą lavindami, kaip šių dienų mokytojai kad daro; žyniai, burtininkai ir kiti skelbdavo ne visiems suprantamus ir priemamus mokslus: mediciną, dailą, statybą, astronomiją ir tt. Dabar su žodžiais žiniai, burtininkai... mes rišame visai kitoniškas sąvokas, negu mūsų senovės, dabar mes tuos žodžius su panieka tariame, prikerdami juos žmonėms, kurie vilioja kitus stebuklingais gydymais, ar ateties pranašavimais. Bet prieš kelis šimtus metų tie žodžiai sukeldavo mūsų senoviuose gilią pagarbą, o kai kada—ir baimės jausmus.

Iš senovės ruomuvos triobėsių ikišiolei išsilikusi vien bokšto apačia, kuri dabar sudarė katedros varpnyčios pagrindus. Kurį reiksmę turėjo tasai bokštas ruomuvoje, sunku pasakyt. Vieni sako, kad iš to bokšto krivė skelbdavęs žmonėms dievų valią; o kiti taria, kad tame bokšte buvusi observatorija,—iš kurios senovės lietuvių mokslininkai tyrinėdavę dangaus kunus. Dabar tik išrodymų neturint, sunku mums spręst net, kaip atrodydavo ruomuvos, gabijos, šventieji laukai, miškai ir kitos senovės lietuvių gerbiamosios vietos; taip pat nežinomė, kurią reiksmę turėjo anas bokštas ir kaip jis visas atrodė. Visa ką senovės lietuvių garbindavo, ir kas mums galėtų primint jų kurybą, jau seniai išgriauta, išnaikinta. Tik kur-ne-kur likę piliakalniai, senovės rumų griuvėsiai, viena kita daina, padavimas ar pasaka mums primena, jog ne visa galėta sunaikint, ir ne visuomet lietuvių svetimiems vergauta, jog dar ne taip labai seniai jie turėjo susikūrę savo valstybę ir savaimą kultūrą. Tose kurybose Vilnius vaidino gana žymią rolę.

Vilnius—Lietuvos sostinė.

Kur daugiau žmonių gyvena, ten randašio visokių turtų sandėtai, dėl kurių iš senovės eina kariav visoki plėšikai. Norėdami nuo jų atsigtint senovės lietuviai turėjo statytis tvirtoves ir pilis. Ir Gediminas, sumanęs persikelt Vilniun gyvent pirmiausia pasirupino jį sutvirtint, kad priešininkai neprieitų. Apie 1320 metus Gediminas pastatė Vilniuje dvi pili: vieną—ant Pilies kalno (Taurakalnio), o antrą—palkalnėje, šalin ruomuvos, ten, kur dabar yra Botanikos sodas ir Vershininkas (Puškino skvėras). Dėl to Gediminą ir pramiš Vilniaus įkurėju. Apie Vilniaus įkurimą išlikęs šitoks padavimas:

Karė Gediminas bemedžiodamas Panevėžiuje, be daugybės kitų žvėrių, nukovęs nepaprastai didelį taurą (Pilies kalną ir Taurakalni vadina). To tauro, kurį Gediminas buvo nukovęs Taurakalnio viršūnėje, kailis ir ragai ilgai buvę laikomi Lietuvos šalinėje. Auksu apdarytus tauro ragus vartodavę vien per dideles kunigaikščių iškilmes—puotas; vieną tų ragų Vytėntaus Didysis 1429 m. padovanojęs Vengrų karaliui Sigizmundui garsiamo Lucko suvažiavime. (J. I. Kraszewski, Wilno 1, 364 p.). Medžiokle nuvarginta didysis kunigaikštis čia girioje nakvojęs. Naktį jis sapnavęs didelį geležinį vilką, kurs taip staugęs, tartum jo nasruose būtų staugę koksai šimtas vilkų.

Tą sapną krivė Lizdeika šiaip išguldęs: Geležinis vilkas, kurį kunigaikštis sapnavęs, reiškiąs didelį miestą, kurį šioje vietoje didysis kun. Gediminas turįs įkurt, o bausis vilko staugimas—garbė, kuri apie tą miestą pasklysianti visame pasaulyje.

Si Vilniaus įkurtuvių pasaka gali but visai teisinga. Sapnų aiškinimas, ypač daromas visų gerbiamojo dvasiško (kunigo), kaip ir visos pranašystės, senovėje turėdavo didelę galybę ir labai galingai žadindavo žmonių vaizduotę: žmonių minios juto Dievo valią per tą sapną reiškiantis, krivės lūpomis žmonėms pranešama.

Didžiojo kunigaikščio buveinės perkėlimas iš vienos vietos i kita, be tam tikro minų priuošimo, galėjo sukelt nepageidaujamą vaisių, bent žmonių nepasitenkinimą, kurs, nežinia kuo būtų galėjęs virst. Tai numanydamas Gediminas, budamas didžiai (Daugiau bus)

NAUJAS PASAULIS.

Pasaulis, kuriame gyvename, yra naujas pasaulis. Niekas tame pasaulyje pirmiau negyveno.

Yra didesnis pasaulis, nes jame gyvena daugiau žmonių.

Yra mažesnis pasaulis todėl, jog greičiau žmogus gali apvažiuot.

Yra aiškus pasaulis suprast, nes jis daugiausia ištirtinėtas ir klasifikuotas.

Yra žinomas pasaulis, nes beveik visos dalys ištirtintos. Beveik visos dalys ant žemlapio pažymėtos. Amundsen nukeliavo i pietinę dalį ir Perry i šiaurinę. Galima sakt, jog pasaulio visos vietos priemamos.

Mes galim dabar suskaityt visus savo turtus: žinome kiek žemės turime ir žinome, jog daugiau žmonės negalime įgyt. Gerai žinome ką ta žemė mums atneš, ir ką neatneš. Žinome apie maistą ir koki maistą kiekvienas žmogus reikaluoja ir todėl galime išrukuot kiek žmonių žemė gali užlaikyt.

Mes negalime žinot kas randasi žemės viduje, bet jeigu gręšime ją gilyn, galėsime sužinot ar yra, ir kiek yra, anglies, aliejaus, ir tt.

Šiame mūsų naujame pasaulyje nėra daugiau tuščios žemės. Jau prisavinta vis, kokia nors vėliava valdokiekvieną dalį sausos žemės. Tas reiškia, jeigu tauta norėtų daugiau žemės, turi tą žemę gaut nuo kitos tautos.

Yra daug daugiau tautų dabar negu buvo devyniolikto šimtetyje. Apie dvidešimt ar daugiau jaunos nepriklausomybės kovojasi dėl buvimo. Jeigu peržiūrėtume surašą naujai gimusių tautų, rastume jas nuo Balkanų iki Pabaltijos, nuo Airijos iki Azerbaidžan, nuo palestinės iki Vladivostoko.

Karė yra kas naujo. Yra kovojava su nežinomais ikišiol ginklais.

Pirklystė nauja. Visai nežinomi daiktai nešami ir vežami naujais pirklystės būdais.

Pinigai ir naujanybė. Pavyzdinė taisyklės pranyko ir nieks nežino katros tautos susibankrutijo ir katros gali išmokēt skolas.

Mokslas naujas. Jau jo drabužiai permaži. Neprišilaiko prie senų taisyklių ir teorijų.

Todėl sunku žinot ką ateitis atneš ir sunku pasimokyt iš praeties.

Seeley, istorikas, vieną kartą sakė: "Kuomet girdžiu vyrą sakant—istorija mus mokina—aš pats sau sakau, jog tas žmogus pasakys melą ir jis visuomet pasako.

Istorija negali pagelbēt, nes yra istorija kitokio ir skirtingo pasaulio, negu mūsų. Yra tiek daug naujumo mūsų dabartinėse problemose, kad negali but išrišti senomis taisyklėmis.

UKIŲ TAKSAI VIŠ DĖDINASI.

Per pereitus aštuonis metus ukių žemės taksai pasidviginę, kaip skelbia Suv. Valstijų žemdirbystės departamentas. Vidutinis skaitlius visų Suv. Valstijų ukių taksų buvo 71 centas už akrą 1922 m., sulyginant su 31 centais 1914 m.

Tas taksų padidinimas gal yra dėlto, kad žemės kainos labai kilo per ir po pasaulinei kare, ir vietinių valdžių išlaidos pasidarė. New Jersei augščiausi taksai buvo, 1922 m. Mokėta \$2.22 už akrą ir 1914 m. 96 centai. Arizona moka mažiausia, tai yra, 7 centus už akrą 1922 ir 1914 m.

Sekantis surašas parodo dvejų metų taksus visų valstijų.

Valstija Taksai už akrą 1913-14 1921-2

Maine	\$.35	\$.60
New Hampshire	.36	.67
Vermont	.35	.55
Massachusetts	.63	1.20
Rhode Island	.59	.99
Connecticut	.50	.99
New York	.59	1.13
New Jersey	.96	2.22
Pensylvania	.58	1.11
Delaware	.37	.68
Maryland	.50	.85
Virginia	.20	.34
West Virginia	.21	.52
North Carolina	.16	.44
South Carolina	.13	.35
Georgia	.16	.30
Florida	.28	.65
Ohio	.61	1.24
Indiana	.90	2.09
Illinois	.56	1.23
Michigan	.66	1.58
Wisconsin	.55	1.23
Minnesota	.37	.91
Iowa	.68	1.49
Missouri	.17	.39
North Dakota	.24	.63
South Dakota	.27	.80
Nebraska	.27	.67
Kansas	.27	.63
Kentucky	.24	.52
Tennessee	.19	.53
Alabama	.14	.27
Mississippi	.26	.67
Louisiana	.29	.77
Texas	.17	.35
Oklahoma	.28	.57
Arkansas	.18	.66
Montana	.07	.16
Wyoming	.19	.39
Colorado	.20	.68
New Mexico	.19	.33
Arizona	.07	.07
Utah	.24	.42
Nevada	.21	.43
Idaho	.59	1.40
Washington	.33	.70
Oregon	.27	.78
California	.42	.78

Nuovk skausma šalin. Rašas petys, mėlungiškas traukimas mūskuly, išnarytas sparys—visuomet yra draugis didelio Skausmo. Tačiau patrynus truputį

PAIN-EXPELLERIU

Ant skaudamos vietos skausmas bus greitai pašalintas. Pain-Expelleris ir skausmas yra mirtingi priešai. Nusipirkite jo bonka šiandien pas savo aptiekorių—kaina tik 35 ir 70c. Peršitikrinkite, kad būtų ant pakelto mūsų lakuro vaizdelis. Nėminkit pamėgdžiojimų.

F. A. RICHTER & CO. 104-114 South 4th St. Brooklyn, N. Y.

Suite 71. Tel. Park 7686

Dr. Ruth F. Bernot, Lietuvi Dentistė.

Central Exchange Bldg. 311 Main St., Worcester, Mass.

Tel. Park 2148—W. Pritvęs Lietuvos Fotografistas

Jonas Cernius, 8 Vernon st., Worcester, Mass.

Traukiu paveiklus pavienių, vestuvių, draugijų, išvažiavimų, parodų ir pagrabų. Darau krutamus paveiklus. Specialistas piešime didelių paveiklų. Užlaikau visokių paveiklų rėmus.

Severos Gyduoles užlaiko seimynos sveikata.

Kaipo balai atatinamas ir kartus tonikas — imk

Severa's Balzol

(Pirmiaus Gyvastes Balzamās.)

Rekomenduojamas

Virškinimui, įprastai užkietėjimui ir nupuolusiai kuno padėčiai.

Kaina 50 ir 85 centai.

Klauskite pas aptiekoriaus.

W. F. SEVERA CO. CEDAR RAPIDS, IOWA

Kuomet skauda jums galva arba negalite matyt, atkelkite pas mus ir mes pritaikysime jums akinius, kurie jums pagelbės.

Pope Optical Co.,

397 Main St., Worcester, Mass. (Viršui Moulton's krautuvės)

KATIK IŠ LIETUVOS

NAUJA KNYGA

Lietuvos Įstatymai.

SISTEMATIZUOTAS ĮSTATYMU, INSTRUKCIŲ IR ĮSAKYMŲ RINKINYS.

Surinko teisminkas A. MERKYS. Redegavo Viriausio Tribunolo Pirmininkas A. KRISCIUNAS, išleido A. MERKYS ir V. PETRULIS.

Knyga turi 1081 puslapį. Taplina savyje įvairias Lietuvos teises, kuriomis naujai atgimusi Lietuvos republika naudojami.

Kad pažint gerai Lietuvą, reikia perskaityt Lietuvos teises. Kad atsilaikyt prieš bangas įvairių agitacijų priešais Lietuvą, kurios skleidžiamos Amerikoje, geriausia galima susipažint su Lietuvos teisėmis. LIETUVOS ĮSTATYMAS dabar galite gaut nusipirk "Amerikos Lietuvis" knygyne.

Kaina 3 doleriai.

"AMERIKOS LIETUVIS," 15 Millbury st., Worcester, Mass.

KILA IŠGYDOMA

Su Stuarto Plapao Paduškaitė. Jus galite mest šalin visus diržus, kadangi Plapao paduškaitė yra vien tam padaryta, kad jus išgydyt nuo kijos. Ji yra taip padaryta, kad kartą pridėta nenuslenka ir tuo budu geresnė negu diržas. Jokų diržų ar sprendžinių neturi. Minkšta, lengva nešiojimi. Pigi. Jokio nesmagumo darbe neturėsi. Gauta aukso medalius. Mes prisijūsim, ką sakome, atsiūsim jums išmėginimui visai DYKAL.

Plapao Laboratories, 3059—Stuart Bldg., St. Louis, Mo.

KAS SKAITO "AMERIKOS LIETUVI" TAS VISKĄ ŽINO.

GYVUMAS VISAS SUNYKES.

Sakosi jaučiasi vėl kaip žmogus.

Bathwell, Miss. "Kažkas pasidarė su mano viduriais. Mano gydytojas manė, kad tai yra nevirškinimas, bet nuo to laiko, kaip aš ėmiau, vartot Nuga-Tone'ą, aš nejauciū jo. Manb gyvumas buvo sunykęs, dabar aš galiu pasakyt, kad esu vėl žmogus. Nuga-Tone yra vertas aukso tiek, kiek jis pats sveria. Kiekvienam kuris turi kokią nors vidurių ligą aš patariū imt Nuga-Tone'ą. D. W. Bates." nuo skrandžio ligų, nevirškinimo, tulžingumo, vidurių užkietėjimo, išputimo, gazo skrandy ir viduriuose, apklotu liežuviu, negardaus kvapo, galvos skaudėjimo ir apskrito suirimo, Nuga-Tone tuojaus reikia vartot be atidėjimo. Pamąginkit jį pats ir įsitikink. Vienam pilnam mėnesiui gydytis tikai \$1.00. Nuga-Tone'ą pardavinėja visi geresnieji aptiekininkai poizingai garantuodami, kad suteiks pilną patentinimą arba pinigai bus sugrąžinti (garantiją rasi prie kiekvienos butelės), arba pasiųs tiesiog apmokėtu paštu National Laboratory, 1038 So. Wabash Ave., Chicago, pasiuntus jems \$1.00.

DR. TESSMER, Dentistas.

306 Main St., Worcesteryje. virš Iver Johnson krautuvės.

OFISO VALANDOS: nuo 9 iki 6, o ketvešėis iki 8 valandai vakare. Nedėliomis nuo 11 iki 12 valandai. Tel. Park 3310

Ar kenčiate nuo vidurių nesmagumų ir nevirškinimo?

Žmonės tankiai mano, kad jie turi širdies liga arba appendicitis, iš priežasties skausmo, kuris įsitikro pasina nuo geso viduriuose. Eikite pas savo aptiekorių ir nusipirkite Pepsinic Seltzer, jeigu norit pasveikt.

PEPSINIC SELTZER

Yra vienintėlis gyduolis, kuri palengvina nėvirškinimą, vidurių nesmagumus, ir normališna vėmima laike netumo. Neturi jokų vaistų kenksmingų širdžiai. Galite gaut bile aptieko.

Pepsinic Seltzer Co.,

J. L. Pašakarnis Lietuvos optometristas ir akinų pritaikintojas.

377A BROADWAY, So. Boston, Mass.

"AMERIKOS LIETUVIO" KNYGYNE GAUNAMA ĮVAIRIŲ KNYGŲ.

Tel. Park 2470

BEN. MENDELSONH Advokatas.

ir registruotas notaras Lietuvos atstovbei. Atlieku visus legališkūs darbus kaip Amerikoje, taip Europoje

390 Main st. Room 931-932 Worcester, Mass.

SUGRAŽINKIT LINKSMAS DIENAS!

SUGRAŽINK ATGAL DRAUGISKUMĄ, MEILĘ, DAINAS, MUZIKĄ IR SOKIUS, TŲ LINKSMŲ DIENŲ, KURIOS JAU PRAEJO...

Įsigyk GRAFONOLĄ, kuris palinkamins jus namus. Lietuviški Rekordai, padaryti Lietuviški artistų: dainos, monologai ir muzika. Musų krautuvėje randasi didelis pasirinkimas REKORDŲ ir mašinų. Iš kitų vietų lietuviai norinti įsigyti Grafo rašykite mums, reikalaukite katalogo, pridėjus savo adresu nolą arba lietuviškų rekordų, ir už 2c. stampą, adresuojant:

M. PALTANAVIČIA, 15 Millbury St., - Worcester, Mass.

VIETOS ŽINIOS.

Kliubo šokiai. Liepos 14 d. dienotį Kliubo šokius vasarnamij žmonių prisirinko apie 1300 ir visi linksmai kėlėjos, pageidaujanti, kad Kliubas tokią šalę įsitaisyti ir mieste. Abelnai, nors Kliubo vasarnamiai ir mažas, vienok visi noriai čia lankosi.

Tą pačią dieną prie Kliubo prisirašė keturi nauji nariai. **Kliubo korespon.**

Iš žuvininkų gyvenimo. Iš visų lietuviškų žuvininkų Worcesterij, praėjusioj savaitėje rekordus sumušė J. Galeckas, sugaudamas šešių svarų "Besą". Kiti dar žvejoja ir nori sugaut didesni, bet tai jau pėrvėlu. Pamatysime kas bus laimingiausias kitą savaitę. **Koresponden.**

Neapsimoka. Paulius Melakis (?), gyv. po No. 2 prie Ledge gatvės persitikrino, kad neapsimoka "daužymas snukių", kuomet teismas jį nubaudė dešimčia doliarų užtai, kad jis savo kaime, Marė Sakalauskiene mušė "per snukį".

Gavo dovaną. Morathon diržų kompanija paskyrė penkias dovanas toms krautuvėms, kurios savo langus gražiausia ištaisys. Ketvirta dovana teko lietuvių redaktorėi bendrovei, kurios vėdėju yra visiems žinomas J. Baltromaitis. **Rep.**

Ir advokatą baudžia. Advokatas Meleski, gyvenantis prie Endicott gatvės, teisme tapo nubaustas trimis doliarais užtai, kad tas uždraustoj vietoj sustojęs "muštrauvojo" savo automobilį prieš policijos stotį, prie Waldo gatvės.

Nelaimingos vyšnios. Penkiolik metų Elias Debs, iplis ir medį pasiskint vyšnių nulaužus šakai jis nupulė pataikydamas galva į akmenį ir ją persiskėlė taip pavojingai, kad nugabenus į ligonbutį tuojaus numirė.

I laiką pabudo. L. Martinėli, gyv. prie Exchange gatvės, užsirukęs cigaretę ir atsigulė ant lovos. Kuomet jis pabudo, liepsnos veržėsi per durių plišius į jo kambarį.

Policistų išvažiavimas. Vietiniai policistai turės savo išvažiavimą Sunset ukėje, Paxtone. Išvažiavime bus kalbėtojais majoras Sullivan, policijos viršininkas ir tikimasi turėt dar keli iš Bostono.

W. L. D. T. išvažiavimas. Worcesterio Lietuvių Draugijų Taryba praėjusiam nedėdienyje turėjo pirmą savo išvažiavimą, Tatnucko ukėje. Publikos buvo apie pusantro šimto, nes diena buvo apsiniaukus, tai daugelis abejojo apie lietu.

Stoka lietaus. Liepos mėnesis labai skopus ant lietaus, ir ukininkai rugoja, kad kaipurie javai be laiko nokinama. Pašaliais lyja beveik kas antra diena, bet Worcesteris su savo aplinkėmis kenčia sausumą.

Nelaimingas puolimas. J. Comeau, 21 metų amžiaus, gyv. prie Lincoln gatvės, nupulė nuo stogo 35 pėdas prie Euclid gatvės, ir pavojingai susižeidė: persiskėlė galvą ir susilaužė pečius.

Arklio įspirtas. P. Leavitt, 3 m. amžiaus su savo tėvais nuvažiavo į Boilston pas gimines pasisvečiuot. Ten tėvas norėdamas jam padaryt džiaugsmo, užsodino ant arklio, kuriam pasikrutinus jis nupulė, arklys pasipardes išpyrė jam į pečius, ir nuo to jis tuojau numirė.

Nužudė worcesterietį. Bostone nužudyta elektros kedėje pirmiaus Worcesterij gyvenęs grekas Paulius Daskalakis, vadinąs save Pappas. Jam primesta žudysta, bet niekas negalėjo tai prirodyti. Grekai žada dėti visas pastangas ir surast faktus, prirodančius, kas žudytą papildė.

Vos nenumirė. Crompton parke atrasta aštuonių metų vaikas F. Jajak, vos pusgyvis, laikantis vandenyje koją. Mat jis buvo į stiklą persipjovęs koją, ir kraujo sulaikymu vandenyje laikė koją, o kraujas tekėjo vistiek, ir taip buvo nutekėjęs, kad ne ilgai laukus butų numiręs.

Straikas nesibaigia. Telefonų operatorių straikas nesibaigia. Majoras buvo susikvietęs kitų miestų majorių konferenciją, kad sutaikius straikieres su kompanija, bet kompanija paaiškino, kad dabar dirba 300 operatorių ir atlieka taip gerai darbą kaip ir prieš straiką kada dirbo operatorių 500. Providence straikierės nori grįšt darban, bet kompanija nepriima.

Nenusisekė. Kad visi iš namų buvo išėję, Marė Foley prie Scott gatvės savo kambariuose liuobdama liuobą, pajuto, kad viršutiniuose kambariuose ką vaikščiojant ir užlipus viršun atrado apie dvylikos metų vaikščišį įsilaužusį. Pasiėmusi į jau na vagoniū, atsivedė prie telefono, kad pasišaukt policiją. Vagilis ėmė tamptytis nustumęs telefoną nuo stalo, ir ištrukęs pabėgo.

Turi gramfoną. Tula Clement, gyvenusi orie Pleasant gatvės, pasisamdė T. Mornei, kad tas pervežtų jam gramfoną ir prie tos pačios gatvės po numeriu 8, kur ji sakėsi kraustosi. Kada šis nuvežė gramfoną nurodyto vieton, ten niekas nežinojo tokio numerio, sugrįžus atgal ji buvo jau išėjusi. Dabar Morney reikalauja policijos sujieškot gramfono savininke.

PARSIDUODA.

PARSIDUODA 40 kėnų pieno išpardavimo sekcija. Telefonuokit Cedar 4028 R.

Parsiduoda Ukės!

PARSIDUODA ukė (farma) 70 akrų žemės, dirbamos 32 akru, likusi, miškas. Stuba devynių kambarių, barnė, visi reikalingi įrankiai ukėi. Du arkliū, keturios karvės, 105 vištės, 100 tuštinkų, 2 kiaulės. Atsišaukite tuojaus — kaina priinama. **A. MOKUBICKI,** 61 Harlem St., 2-ras lubos, WORCESTER, MASS. (29—31)

Milžiniškas Dvidieninis PIKNIKAS!

RENGIA A.L.T.SANDAROS NAU. ANG. APSKRITIS Tautiškame Parke, Methuen, Mass. Rūp. (Aug.) 4 ir 5 dd., 1923 m. SUBATOJ PRASIDĖS 2 VAL. PO PIETŲ. Grieš kuogeriausi muzikantai, tad todėl galėsit linksmai pasioکت ir smagiai praleist laiką žaislose.

NEDELIOJ PRASIDĖS 1 VALANDĄ RYTE. Buš įvairių dainų, prakalbų ir visokių žaislų. Kiekvienas atslankęs busite pilnai užganėdinti. Šį pikniką rengia apskritis, susidedantis iš 14 S. kuopų. KELRODIS. Važiuot svečiams reikia šiaip: Karais arba auto mobiliais Lowellio keliu ((Lawrence-Lowell Boulevard) iki Sawyer Street — tiesiai į pikniką.

DIDELIS PIKNIKAS!!

Nedel. Liepos 22, 1923 WILBUR LAND SALE, prie Dorothy Pond Heights. UŽKANDŽIAI DOVANAI!

Šis šmotas žemės yra prie MILLBURY AVE., šioje pusėje DOROTHY prudo. Mes manom, kad tas šmotas yra vienas iš gražiausių, kurį kada J. W. WILBUR CO. siulė Worcesterij. Yra geros augstos vietos, tinkamos namams ar daržams. Taipgi, yra šmotų prie pat prudo tinkamų vasarnamiams. Woonsocket karas priveža prie pat vietos.

ZEMES ŠMOTAI NUO \$100 iki \$400 ir daugiau. Išlygos: Imokēt kiek ir baigt mokēt kas mėnesį ar savaitė. 15% už gyvus pinigūs. Jokio nušimtio ar taksu per dvejus metus nereikia mokēt. Mirus kam, žemė atiduodama, jei nors pusė išmokėta.

DUODAME PUKIAS DOVANAS VISIEMS

JURGIS LIKAS, PRIZIURETOJAS. AUTOMOBILIAI NUVEŽA DOVANAI, DIENĄ ARBA VAKARĄ. JEI LYTŲ PIKNIKAS ATSIŠIBUS KITĄ NEDELDIENI.

J. W. WILBUR CO., INC., 121A. GREEN ST., WORCESTER, MASS.

CENTRALINĖ RASTINĖ; 89 STATE STREET, BOSTON, MASS.

Automobiliams Tires ir Prideckai. Taipgi Ford automobilių dalis.

SADICK PAINT & HARDWARE CO.,

66 Millbury st., Worcester, Mass.

PARSIDUODA NAMAI—FARMOS!!

NAUJAS NAMAS 15 kambarių, dailioje vietoje, visi nauji įtaisymai. Kaina tik 9,300. KITAS NAUJAS NAMAS 6 familijū, ant kalno, labai dailioje vietoje. Kaina 15,700. Dailūs pirkinys. FARMA tik 4 mylios nuo Worcesterio, 58 akrai žemės, su visais gyvuliniais ir padarais, parduoda gana pigiai. Tie, kurie interesuojaties farmomis, nepraleiskite šios progos, nes tai yra viena iš dailiausių farmų Worcesterio apielinkėje. Stuba turi 8 kambarius ir visus taip kaip vidury miesto patogumus, kaipantai elektra, maudyne, set tubs, karštas vanduo ir tt. Turiu daug mažų ir didelių stubų ir farmų ant pardavimo.

L. J. PAULASKAS, Real Estate, 75 Millbury St., Worcester, Mass. (Prie Amerikos Lietuvio)

CAPITOL PHOTO STUDIO

Dailus, gerai padarytas paveikslas, tai tinkamiausia dovana jūsų draugams ir gentims. Mano ilgų metų patyrimas ir prieinamos kainos padaro šią istaigą tinkamiausia vieta nušimnt paveikslus. Taipgi norime atkreipt atyda Chorū, Kuopų ir Draugijū, kad mes turime didelę vieta, tinkama nušimnti, paveikslų didelėmis grupėmis žmonių. **S. BAJIERČIUS,** Savininkas, 24 MILLBURY STREET, Tel. Park 2098 R.

Parsiduoda namai. FARMOS.

SOUTHGATE, 3 šeiminų namas, 15 ruimu, gėra vieta. Kaina \$7500. WARD & WADE, 2 namai su 3 stovais, randos neša \$1980 ir metus. Kaina \$16,500. FARMA, 4½ akrų žemės, šalia miestė, karvė, vištės ir daržovės, elektra, vanduo. Kaina \$5500. FARMA, 138 akrai žemės ir pirmos klesos sodnas su 300 medžių, prie miesto, sritkario, didelis namas su visais įtaisymais, 30 karvių, 2 arkliū, traktorius ir visos naujos mašinės, prie Main st. Kaina \$14000. verta \$25000. FARMA, 1 akras žemės, namas su elektra, banė, garadžius, daržovės, šalia miesto. Kaina \$4000, \$700 imokēt. TENEMENTAS del randos prie Washington st. 6 ruimu, su maudykle, gesu, elektra. Su visokiais reikalais kreipkitės pas: **JONAS BUROKAS,** Notarijušas ir Agentas, 25 Millbury St., Worcester, Mass.

Parsiduoda gera ukė.

PARSIDUODA 100 akrų farma, 45 dirbamos, viskas užsodinta, naujas 8 kambarių namas, didelė banė, vištinkai, mašinos, 5 karvės, 3 arkliai, telyčia, 2 kiaulės, 200 vištų, 700 kordų malkų girios, ipžinas malkom piaut ir visi įtaisymai. 2 mailos nuo miestuko, arti fabriku. Kaina \$5000, imokēt \$1500. **V. ANDRIJAUSKAS,** Bradford Hill, Plainfield, Conn. (28—29)

PARSIDUODA.

ANT PARDAVIMO gera barzdaskuty kla (barbernė), biznis išdirbtas tarp lietuvių, lenkų ir amerikū. Savininkas eina į didesnį biznį. Atsišaukite tuojaus. **A. V.,** 668 CAMBRIDGE ST., E. Cambridge, Mass. (29—30)

Daugiau lietuvių ateina pas mane, negus pas kitą kokį daktarą Worcesterij.

Išdėdų puikius auksinius dantis, padarytus iš sunkaus aukso, gvarantuotus ilgiems metams. Didžiausia dantisto rastinė Worcesterij. **Dr. Frederick Brown,** 34 Front St., atdara vakarais, Worcester, Mass.

APTIEKA

Vienitėlis Lietuvių Valstyžia. Visų daktarū Amerikos ir Europos Receptus sutaisome su didžiausia atyda; vaistus ir chemikalus vartojam pirmos rūšies. Budamas 6-sus mėnesius Lietuvoje, parinkau ir pargabenus daug naudingų vaistų iš Lietuvos ir iš kitų šalių Europos. Pas mus galima gaut gyduoliū nuo visokių ligų. Norėdami sušlyti pirigus ir sveikata, visados kreipkitės į mūsų aptieką, kuriems nėra galima per tolumą ateit, tai rašykite, o mes prisigime reikalingus vaistus per Ekspresą. **A. BUDREVIČIUS,** Previzorius, 93 Millbury St., Worcester, Mass.

Anthony Oswald Shallna, Lietuvių advokatas, 366 BROADWAY, ROOM 2, Telephone, So. Boston 3579 SO. BOSTON, MASS.

Worcesterio PENKIŲ CENTŲ BANKA,

316 Main Street Turtas — \$22,500,000. Iđėjimai eina ant intereso pirmą bismo dieną kiekvieno mėnesio. **BANKOS VALANDOS:** Kasdien nuo 9 ryte iki 3 popiet. Subatomis nuo 9 ryte iki 1 val. popiet. Subatos vakarais vien tik dėl pinigų iđėjime, nuo 6 iki 8 val. vakara.

ATYDA VIETINIAMS

NAUJA VIETA visokių darbų. Atlieku medinius, blekinius, slatinčius darbus; taisau lovius, paipas, dedu konduktorius, dengiu stogus slaito, medžio ir pop.ros, taisau šingelius, dedu naujus, ir atlieku dailiades darbus. Darbą atlieku gvarantuotai. Kreipkitės pas mane. **J. MEDZIUKIUS,** 3 Maxwell Ct., Worcester, Mass. (35)

REIKALAVIMAI:

REIKALAUJAM merginų del lengvaus darbo prie drato ir preso. Gera užmokesnis. **HAMBLIN & RUSSELL MFG. CO.,** WORCESTER, MASS. (26—29)

Antanas J. Milleris, Lietuvių advokatas, 406 Slater Bldg., Worcester, Mass.

I LIETUVĄ!

Pirkite laivakortes giminiems Lietuvoje.

WHITE STAR LINE N.Y.—Cherbourg—Southampton: Homeric—liep. 28; rugp. 25; rugs. 15. Majestic—rūp. 11; rugs 1—22; (Pasaulio didžiausias laivas) Olympic—rūp. 29—rūp. 18; rugs. 8. Greiti susisiekimai su Baltijos portais.

AMERICAN LINE N.Y.—Plymouth—Cherbourg—Hamburg. Kronland—liepos 26; rugp. 30. Manchuria—rūp. 2. Finland—rūp. 9. Mongolia—rugsėjo 16. Minnekahda—rūp. 23; Perkeltant kitais alivais į Baltijos uostus.

RED STAR LINE N.Y.—Plymouth—Cherbourg—Antwerp. Lapland—liep. 25; rugp. 22; rugs. 19. Gothland (tik į Antwerp)—rūp. 4. Belgenland—rūp. 11. Zeeland—rūp. 15. Geras valgis. Uždaryti kambariai. Dideli vieši kambariai. Kreipkitės prie vietinių agentų arba į **PASSENGER DEPARTMENT,** 84 State St., Boston, Mass.

HOLLAND AMERICA LINE

Geriausias, tiesiausias susisiekimas su Lietuva vandeniu. Laivai perkelia pasažierius iš Rotterdamo tiesiai į Pilavą. Laivai išplaukia iš New Yorko:

ROTTERDAM Liepos 21.

VOLENDAM Liepos 28.

RYNDAM Rugsėjo 4.

NEW AMSTERDAM Rugsėjo 11-tą.

Mūsų laivai turi geriausias vietas del trečios klasos pasažierų. Del užsakymū kreipkitės prie vietniū agentū, ar į **HOLLAND AMERICAN LINE,** 89 State St., Boston, Mass.

CUNARD.

Ar turi giminių atvažiuojančių Amerikon? Suvienytų Valstijū Konsulas Kaune dabar prima aplikācijas del pasportų visų kitų metų kvotos CUNARD patarnavimas yra greičiausias pasaulyje. Pasažieriai su Cunard bilietais neturi lauku ilgai del to, kad Cunard laivas apleidžia Europą kas keletą dienų. Cunard Linija turi padarius sutartį Lietuvoje del pagelbėjimo pasažieriams per jų pačių darbiniukus. Sutaupo jiems laiką ir išlaidas del to, kad priveda pasažierius prie pat laivo, šis patarnavimas veltui. Del tolesniū informacijū kreipkitės pas bile laivų agentą, arba: **CUNARD LINE,** 126 State St., BOSTON, MASS.

"111" CIGARETAI!

10¢ JIE YRA GERI!

BALTIJOS-AMERIKOS BLINIJA 9 Broadway, New York, N.Y.

TIESI KELIONĖ LIETUVĄ PER HAMBURGĄ PILAVĄ ARBA LIEPOJŲ.

Važiuokit visai prankiū ir tiesiū kelniū Lietuviai važiuojanti į Pilavą aplenka Lenku juosta (karidorijū). Visa trečia klasa padalinta į kambarius 2-ju, 4-riu, 6-šiu ir 8-niu lovū

S.S. LITUANIA Rugsėjo 8
S. S. POLONIA Rugsėjo 18

Iš New Yorko ir Bostono į: **HAMBURGĄ \$103.50—PILAVĄ \$106.50—** Liepoją ir Klaipėdą \$107. Iš Bostono į New Yorką per Falls River Liniją Kreipkitės prie vietinio agento.

NGL NORTH GERMAN LLOYD

LAIVAKORTĖS del jūsų giminių Lietuvoje, per **BREMEN** ant didžiausio naujo vokiečių laivo **COLUMBUS** arba ant populiariškū vienos klasos laivų. Lietuvos valdžios autorizuota linija perezėjimui emigrantū.

Del informacijū, kreipkitės prie vietiniū agentū, ar **North German Lloyd,** 192 Washington Street, BOSTON, MASS.

NEW YORK HAMBURG

UNITED AMERICAN LINES JOINT SERVICE WITH **HAMBURG AMERICAN LINE** Trumpiausis kelias visais dailis **LIETUVOS** Išplaukiami kas savaitę nuo Pier 86, north River, prie 46 st., New Yorke, geriausiai laivais: "Resolute," "Reliance," "Albert Ballin," "Deutschland." su I, II, ir III klasos pasažieriais, ir laivai: "Mount Clay," "Mount Carroll," "Mount Clinton," Hansa," "Thuringia," ir "Westphalia," su antra ir III klasa. Mandagus, geras patarnavimas, pulkus valgis, malonios aplinkybės. **United American Lines,** Julius Rottenberg, Inc., 260 Hanover st. Boston, Mass. ar kiti įgalioti agentai.

Greita Kelionė į EUROPA !!

LAIVAI išplaukia kas savaitę nuo 3 ir 4 priplaukos, Hoboken. Geri greitai laivai. Geras valgis — dideli kambariai. Keliaukit ramiai S. Valstijū valdžios laivais.

President Arthur — Liepos 21
S.S. Leviathan — Liepos 28
George Washington — Rūp. 1
S.S. America — Rūp. 4
President Roosevelt — Rūp. 11
President Fillmore — Rūp. 14
President Harding — rugp. 21

Del informacijū rašykite į **United States Lines,** 75 State St. Boston, Mass. 45 Broadway, New York, N.Y. Managing operators for U. S. SHIPPING BOARD

PRANAS LEVERIS, Dailydė-stallorius.

Užima kontraktus ant budavojime ir taisymo namų. Taipgi taiso ir dailina namus ir padaro įvairius medžio darbus. Kainos labai žemos. Reikalaujanti dailiades, malonėkite kreiptis pas mane, po numeriu— **15 MILLBURY ST.,** Tel: Park 8177. Worcesterij.